

İSG AKADEMİ · ÜCRETSİZ DERS NOTU

İSG Ders Notları 2026

Modül 5 · Eğitim, Sağlık Gözetimi ve Acil Durum

19 ders · özet anlatım, sınav ayrıntıları ve hızlı tekrar

Bu notların videolu ve interaktif hâli

QR'ı telefonunla okut: her dersin slaytlı anlatımı, sonunda 4 soruluk test ve modül testi seni bekliyor. Notu oku, videoyu izle, soruyla pekiştir.

1 · Oku

Bu PDF: her dersin özeti, sınavda sorulan ayrıntılar ve hızlı tekrar tablosu.

2 · İzle

YouTube'daki ücretsiz İSG ders videoları: zor yönetmelikler çizimlerle 12 bilgiye iniyor.

3 · Çöz

İSG Akademi uygulamasında konu testleri, çıkmış sorular ve kişisel analiz.

İçindekiler

05.01	İSG Yenileme Süreleri Kaç Yıl? Eğitim, Sağlık, Risk, Acil Durum
05.02	2026 İSG Eğitim Yönetmeliği: Neler Değişti?
05.03	İSG Eğitimi Kaç Saat ve Kaç Yılda Bir Tekrarlanır?
05.04	İşe Başlama Eğitimi Kaç Saat ve Kimler Verebilir?
05.05	İSG Temel Eğitimi Bölünebilir mi? 4. Konu Başlığı ve İşyeri Değişikliği
05.06	Temel İSG Eğitiminin Konuları Nelerdir? Ek-1 Tablosu
05.07	Andragoji Nedir? Knowles'a Göre Yetişkin Eğitimi İlkeleri
05.08	Yetişkin Eğitimi İlkeleri İSG Eğitiminde Nasıl Uygulanır?
05.09	6331'e Göre Sağlık Muayenesi Hangi Hâllerde Zorunlu?
05.10	Periyodik Muayene Kaç Yılda Bir Tekrarlanır?
05.11	Özel Politika Gerektiren Gruplar Kimlerdir? Hekim Bu Gruplar İçin Ne Yapar?
05.12	Acil Durum Planı Aşamaları Nelerdir? Acil Durumlar Nasıl Belirlenir?
05.13	Acil Durum Planında Neler Bulunur? Tahliye Planı ve Kroki Farkı
05.14	Söndürme, Kurtarma ve Koruma Ekibi Kaç Kişi Olmalı? Ek-3 Tablosu ve Yuvarlama
05.15	Kaç Çalışana Bir İlk Yardımcı? İlk Yardımcı Sayısı Nasıl Hesaplanır?
05.16	Yangın Yönetmeliğine Göre Acil Durum Ekipleri ve Görevleri Nelerdir?
05.17	İlk Yardım Eğitimi Kaç Saat? İlk Yardımcı Olma Şartları
05.18	İlk Yardım Belgesi Kaç Yıl Geçerli? Güncelleme Ne Zaman Alınır?
05.19	Acil Çıkış Yolları ve Kapıları: Hangi Yöne Açılır, Kilitlenir mi?

İSG Yenileme Süreleri Kaç Yıl? Eğitim, Sağlık, Risk, Acil Durum

► İnteraktif ders + 4 soru

Hangi yükümlülük kaç yılda bir?

Tablodaki bütün sayılar yıl cinsinden. Çok tehlikelide temel eğitim tekrarı bir, sağlık muayenesi bir, risk değerlendirmesi ve acil durum planı iki. Tehlikelide iki, üç, dört. Az tehlikelide üç, beş, altı. Peki son sütun neden tek sütun? Çünkü risk değerlendirmesi ile acil durum planının yenileme süreleri birebir aynı: ikisi de iki, dört, altı. Belgeler farklı, süreler aynı.

Üç diziyle tabloyu ezberleyin

Ezberi üç diziye indiriyoruz. Temel eğitim tekrarı bir, iki, üç. Sağlık muayenesi bir, üç, beş; yani tek sayılar. Risk değerlendirmesi ve acil durum planı iki, dört, altı; yani çift sayılar. Üçünü de her zaman çok tehlikeliden az tehlikeliye doğru okuyun; yönü şaşırsanız bütün cevaplar ters döner.

İlk eğitim saatleri ve tekrarı

Tabloyu yine aynı yönde okuyoruz. İlk temel eğitim çok tehlikelide en az on altı, tehlikelide on iki, az tehlikelide sekiz ders saati. Ama tekrar eğitimi farklı: yeni yönetmelikte tekrar, üç sınıfın hepsinde en az sekiz ders saati. Yani çok tehlikelide ilk eğitim on altı saatken tekrarı sekiz saat.

Çalışmaya başlamadan önce 2 saat

Bir de işe başlama eğitimi var; bunu temel eğitimle karıştırmayın. Çalışan fiilen işe başlamadan önce, en az iki saat, uygulamalı ve yüz yüze veriliyor. Bu iki saat temel eğitim süresinden sayılmıyor. Temel eğitim ise işe başlamadan itibaren en geç üç ay içinde tamamlanıyor. Altı aydan fazla işten uzak kalan biri dönerse, işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi alıyor.

Ders saati ve başarı puanı

Üç küçük ayrıntı sınavda çok soruluyor. Birincisi ders saati: en az kırk beş dakika ders artı on beş dakika ara dinlenme. Buradaki tuzak şu; on altı ders saati, on altı saat demek değil, çünkü ara dinlenme de o zaman dilimine dâhil. İkincisi, eğitim sonundaki sınavda yüz üzerinden en az altmış puan alan başarılı sayılıyor. Üçüncüsü, başarısız olana en fazla iki sınav hakkı daha var; üçünde de başarısız olan temel eğitime yeniden katılıyor.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanaklar:** Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön. (RG 02.04.2026/33212) m.4, m.7, m.8, m.13, m.14, m.16, m.18; İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personeli Yön. m.9/2-c-3; İSG Risk Değerlendirmesi Yön. m.12; İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.13-14.
- **2026 değişikliği:** Yeni eğitim yönetmeliği, 15.05.2013 tarihli eski yönetmeliği yürürlükten kaldırdı (m.27). Eski yönetmelik kapsamında verilen eğitimler geçerli; temel eğitim belgeleri m.14/1'deki düzenli aralıklar boyunca geçerli sayılır (Geçici m.1).
- **Konu başlığı süresi:** Toplam temel eğitim içinde Ek-1'in dördüncü konu başlığına az tehlikelide en az 2, tehlikelide 3, çok tehlikelide 4 ders saati ayrılır (m.13/3). Bu başlık tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta **yüz yüze** verilir (m.12/3-b).
- **Süre beklemeden yenileme:** Risk değerlendirmesi; işyerinin taşınması, teknoloji/madde/ekipman değişikliği, üretim yönteminin değişmesi, iş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay, sınır değer mevzuatının değişmesi, ölçüm ve sağlık gözetimi sonuçları ya da dışarıdan gelen yeni bir tehlike hâlinde süre beklenmeden tamamen veya kısmen yenilenir (Risk Değ. Yön. m.12/2). Acil durum planı ise işyerinde veya yakın çevresinde

belirlenmiş acil durumları etkileyebilecek ya da yeni acil durum doğuracak değişiklik olduğunda tamamen veya kısmen yenilenir (Acil Durumlar Yön. m.14/1). Eğitimde de çalışma yeri/iş değişikliği, ekipman değişimi, yeni teknoloji gibi hâllerde aralık beklenmez (Eğitim Yön. m.14/3).

- **Tatbikat:** Maden İşyerlerinde İSG Yön. kapsamı dışındaki işyerlerinde tatbikat en geç yılda bir yapılır (Acil Durumlar Yön. m.13/2).
- **Sağlık gözetiminde istisna:** Çocuk, genç ve gebe çalışanlarda periyodik muayene en geç altı ayda bir; işyeri hekimi gerek görürse tüm süreler kısaltılır (İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-c-3).
- **Diğer eğitimler:** İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde ilave eğitim verilir (Eğitim Yön. m.19). İş değişikmeden yeni bir işyerine geçen çalışana temel eğitimin tamamı tekrarlanmaz; yalnız Ek-1'in dördüncü konu başlığı verilir, ayrıca işe başlama eğitimi alır (m.25).

Hızlı tekrar: kendini yokla

Çok tehlikeli: risk değerlendirmesi kaç yılda bir yenilenir?	En geç 2 yılda bir (Risk Değerlendirmesi Yön. m.12/1).
Az tehlikeli: periyodik sağlık muayenesi aralığı nedir?	En geç 5 yılda bir (İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-c-3).
Tehlikeli: acil durum planı kaç yılda bir yenilenir?	En geç 4 yılda bir (Acil Durumlar Yön. m.14/2).
Tehlikeli sınıfta ilk temel eğitim en az kaç ders saati?	12 ders saati (Eğitim Yön. m.13/1-b).
Eğitim sonu sınavında başarı puanı ve kaç sınav hakkı var?	100 üzerinden en az 60 puan; başarısız en fazla 2 kez daha girer (m.16/3).
Çok tehlikeli sınıfta temel eğitim kaç yılda bir tekrarlanır?	Yılda en az bir defa (Eğitim Yön. m.14/1-a).
Temel eğitim en geç ne zaman tamamlanır?	İşe başlamadan itibaren en geç 3 ay içinde (Eğitim Yön. m.8/1).
Bir ders saati kaç dakikadır?	En az 45 dakika ders + 15 dakika ara dinlenme (Eğitim Yön. m.4/1-b).

Kaynaklar

- Çalışanların İSG Eğitimleri Yön.
- Alomaliye, 02.04.2026 (RG 02.04.2026/33212)
- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön.
- İSG Risk Değerlendirmesi Yön. m.12/1
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.14/2

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/isg-yenileme-sureleri

2026 İSG Eğitim Yönetmeliği: Neler Değişti?

► İnteraktif ders + 4 soru

2013 yönetmeliği yürürlükten kalktı

Yönetmeliğin tam adı şu: Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. Sınavda tam adıyla karşınıza çıkabilir. 2 Nisan 2026 tarihli ve 33212 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı; yayımı tarihinde yürürlüğe girdi. Aynı Yönetmelik, 15 Mayıs 2013 tarihli eski yönetmeliği yürürlükten kaldırdı. Panik yok: eski dönemde verilen eğitim ve bilgilendirmeler geçerli sayılıyor. Ama iki kaydı atlamayın: eski temel eğitim belgeleri sonsuza kadar değil, tekrar periyotları süresince geçerli; belgelendirilememiş eğitimler de yayım tarihinden itibaren bir ay içinde belgelendirilmek zorunda.

Önce işe başlama, sonra temel eğitim

Artık karşımızda iki ayrı eğitim var. Birincisi işe başlama eğitimi: çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce, her çalışan için en az iki saat, uygulamalı ve yüz yüze. Çırak ve stajyerler de dâhil. İkincisi temel eğitim: işe başlamadan itibaren en geç üç ay içinde tamamlanmalı. Dikkat edin, en sık yapılan hata burada: işe başlama eğitiminde geçen o iki saat, temel eğitim süresinden düşülüyor.

Temel eğitim kaç ders saati, kaç yılda bir?

Süreler ders saati cinsinden veriliyor; bir ders saati en az kırk beş dakika ders artı on beş dakika ara dinlenme. Buradaki 'en az' ibaresi önemli, çünkü sınavda tanımın tam hâli soruluyor. Temel eğitim az tehlikelide sekiz, tehlikelide on iki, çok tehlikelide on altı ders saati. Periyotlar da tabloda: çok tehlikelide yılda en az bir, tehlikelide iki yılda bir, az tehlikelide üç yılda bir. Bu sayıların tamamı 2013'tekiyle aynı; yani burada yeni bir şey öğrenmiyorsunuz, mevcut bilginizi koruyorsunuz.

2013'e göre değişen üç şey

Peki gerçekten ne değişti? Üç başlık. Bir: temel eğitimin tekrarı artık üç tehlike sınıfında da asgari sekiz ders saati; eski yönetmelikte tekrar için ayrı bir süre yoktu, aynı sekiz-on iki-on altı uygulanıyordu. İki: birim değişti; eski yönetmelikte yalnızca 'saat' yazıyordu, yenisinde 'ders saati' tanımlandı, yani kırk beş artı on beş. Üç: eğitimin sonuna bir başarı eşiği kondu; eski yönetmelikte ölçme ve değerlendirme vardı ama puan barajı yoktu.

Temel eğitimin sonunda sınav var

Şimdi o yeni başarı eşiğini açalım. Burada söz ettiğimiz sınav, Bakanlık sınavı değil; işyerindeki temel eğitimin sonunda yapılan ölçme ve değerlendirme. Yüz puan üzerinden en az altmış puan alan katılımcı başarılı sayılıyor. İlk sınavda başarısız olan en fazla iki kez daha sınava girebiliyor; o üç hakkı da kullanıp başarısız olursa temel eğitime yeniden katılmak zorunda.

Hangi konu uzaktan verilebilir?

Uzaktan eğitim kuralını anlamak için önce Ek-1'in dört konu başlığını bilmemiz gerekiyor: birinci başlık genel konular, ikinci başlık sağlık konuları, üçüncü başlık teknik konular, dördüncü başlık ise işe ve işyerine özgü riskler. Bu dördüncü başlık tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta işyerinin risk değerlendirmesi dokümanı, acil durum planı ve varsa patlamadan korunma dokümanı dikkate alınarak işyerine özgü hazırlanıyor; az tehlikelide ise yüksekte çalışma, yüksekten düşme, kapalı ortamda çalışma, yangın gibi genel tehlikeleri içeriyor. Şimdi kural netleşiyor: ilk üç başlık tüm işyerlerinde uzaktan, yüz yüze ya da ikisi bir arada verilebiliyor. Dördüncü başlık ise tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerinde yüz yüze veriliyor; az tehlikelide uzaktan da olabilir. Uzaktan eğitim sisteminin ileri sarmayı engellemesi, çalışanların giriş ve çıkışlarının kayda alınması gerekiyor.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (RG 02.04.2026/33212). Eski yönetmelik: RG 15.05.2013/28648, yeni Yön. m.27 ile kaldırıldı.
- **Ek-1'in dört konu başlığı (tam adlar):** 1. Genel konular · 2. Sağlık konuları · 3. Teknik konular · 4. İşe ve işyerine özgü riskler ve risk değerlendirmesine dayalı konular (Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Sınıf) / Faaliyetin Genel Tehlike ve Riskleri (Az Tehlikeli Sınıf).
- **Ek-2 (m.17/3):** Temel eğitim belgesinin ön yüzünde çalışanın adı-soyadı-unvanı, eğitimi veren kişi/kurum/kuruluş, eğitim tarihi, eğitimin türü (ilk / tekrar), eğitimin şekli (uzaktan / yüz yüze), eğitimcilerin adı-soyadı-unvanı ve imzası, işverenin veya vekilinin adı-soyadı ve imzası bulunur; arka yüzünde Ek-1 konu başlıkları ve süre tablosu yer alır. Belge özlük dosyasında saklanır; çalışan işten ayrılırken talep ederse bir örneği imzalanarak verilir (m.17/4).
- **Geçici m.1:** (1) Yayın tarihinden önce verilen tüm eğitim ve bilgilendirmeler geçerli; (2) önceki temel eğitim belgeleri m.14/1'deki düzenli aralıklar süresince geçerli; (3) belgelendirilmemiş eğitimler yayın tarihinden itibaren **1 ay** içinde belgelendirilir.
- **4. konu başlığına ayrılacak asgari süre (m.13/3):** az tehlikeli **2**, tehlikeli **3**, çok tehlikeli **4** ders saati. Bu alt süre tekrar eğitimlerinde de korunur (m.14/2).
- **Bölme kuralı (m.13/4):** temel eğitim, **bir ders saatinden az olmamak** kaydıyla farklı zaman dilimlerine bölünebilir (2013 Yön. m.11/3'te "dört saat ve katları" idi).
- **Bilgi yenileme eğitimi (m.18):** 6 aydan fazla işten uzak kalana, işe başlatılmadan önce **Ek-1'in 4. konu başlığı kapsamında** verilir; Yönetmelikte bu eğitim için saat belirtilmemiştir.
- **İşyeri değişikliği (m.25):** temel eğitimini tamamlamış ve **aynı işi** yapmaya devam eden çalışana programın tamamı tekrarlanmaz, yalnızca 4. konu başlığı verilir; ayrıca işe başlama eğitimi alması sağlanır.

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

Yeni İSG eğitim yönetmeliği ne zaman yayımlandı?	2 Nisan 2026, Resmî Gazete sayı 33212; yayımı tarihinde yürürlüğe girdi.
Eski yönetmelik döneminde verilen eğitimler ne olacak?	Geçerli sayılır; belgelendirilmemiş olanlar 1 ay içinde belgelendirilir.
İşe başlama eğitimi en az kaç saat ve nasıl verilir?	En az 2 saat; uygulamalı ve yüz yüze. Temel eğitim süresinden sayılmaz.
Temel eğitim en geç ne zaman tamamlanır?	Çalışanın işe başlamasından itibaren en geç 3 ay içinde.
Temel eğitim süreleri kaç ders saati?	Az tehlikeli 8, tehlikeli 12, çok tehlikeli 16 ders saati.
Tekrar eğitimi kaç ders saati ve hangi periyotla?	Üçünde de 8 ders saati; çok tehlikeli 1, tehlikeli 2, az tehlikeli 3 yılda bir.
Ek-1'in dört konu başlığı nedir?	Genel konular, sağlık konuları, teknik konular, işe ve işyerine özgü riskler.
Uzaktan eğitim sisteminde hangi kurallar var?	İleri sarma engellenir; giriş-çıkış ve tamamlama oranları kayda alınır.

Kaynaklar

- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön. m.28/1
- Yön. Ek-1 Eğitim Konuları Tablosu
- 2013 Yön. m.11/1-a,b,c

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/isg-egitim-yonetmeli-2026-neler-degisti

İSG Eğitimi Kaç Saat ve Kaç Yılda Bir Tekrarlanır?

► İnteraktif ders + 4 soru

Eğitim hangi durumlarda verilir?

Kanun, eğitimin özellikle dört anda verilmesini istiyor: işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanı değiştiğinde ve yeni teknoloji uygulandığında. Şuna dikkat edin: yönetmelik, periyodik aralığın beklenmeyeceğini son üç durum için söylüyor; yani çalışma yeri veya iş değişikliği, ekipman değişimi ve yeni teknoloji. İşe başlamadan önceki eğitim zaten ilk eğitimidir, bir periyot istisnası değil.

Süreyi ve aralığı tehlike sınıfı belirler

Temel eğitimin hem süresi hem tekrar aralığı tehlike sınıfına bağlı. Az tehlikeli en az 8 ders saati ve üç yılda en az bir defa; tehlikeli en az 12 ders saati, iki yılda en az bir defa; çok tehlikeli en az 16 ders saati ve yılda en az bir defa. Bunlar asgari değerler; süre sekiz, on iki, on altı diye artarken aralık üç, iki, bir diye kısalıyor. Bir de şunu not alın: bir ders saati en az kırk beş dakika ders artı on beş dakika ara demek.

İşe başlama eğitimi ve üç ay kuralı

Yeni yönetmelikte iki kritik zaman var. Birincisi: çalışan fiilen işe başlamadan önce en az iki saatlik işe başlama eğitimi alacak ve bu eğitim uygulamalı, yüz yüze. İkincisi: temel eğitim, işe başlamadan itibaren her hâlükârda üç ay geçemez. Dikkat: o iki saat, temel eğitim süresinden sayılmıyor.

Tekrar 8 ders saati, başarı 60 puan

En çok karıştırılan yer burası. Temel eğitimin kendisi 8, 12, 16 ders saatiydi; ama tekrarı üç sınıfta da en az sekiz ders saati. Eğitimin sonunda ölçme ve değerlendirme yapılıyor: yüz puan üzerinden en az altmış alan başarılı sayılıyor. İlk sınavda başarısız olan en fazla iki kez daha girebiliyor; orada da başarısız olursa temel eğitime yeniden katılmak zorunda.

İşveren neleri sağlamak zorunda?

İşverenin yükümlülükleri: eğitim programını hazırlayıp uygulamak, uygun yer, araç ve gereci temin etmek, katılımı eğitim katılım tutanağıyla kayda almak ve tamamlayanlar için gerekli belgeleri düzenlemek. İki altın cümle: eğitimin maliyeti çalışana yansıtılamaz ve eğitimde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yönetmelik (RG 02.04.2026 / 33212) ve 6331 s. Kanun m.17. Bu yönetmelik, 15/5/2013 tarihli ve 28648 sayılı RG'de yayımlanan eski yönetmeliği yürürlükten kaldırdı (m.27). Yayımlı tarihinden önce verilen eğitim ve bilgilendirmeler geçerli sayılır; belgeler m.14/1'deki düzenli aralıklar süresince geçerlidir (Geçici m.1).
- **"En az" ibaresi:** m.13/1'deki 8/12/16 ders saati ve m.14/1'deki üç/iki/bir yıllık aralıklar **asgari** değerlerdir; işveren daha uzun süre veya daha sık tekrar uygulayabilir.
- **Ders saati:** en az kırk beş dakikalık ders + on beş dakikalık ara dinlenme (m.4/1-b). Temel eğitim, bir ders saatinden az olmamak kaydıyla farklı zaman dilimlerinde de yapılabilir (m.13/4).
- **Periyot beklenmeyen hâller:** çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlarda eğitim m.14/1'deki aralıklar beklenmeksizin verilir (m.14/3). "İşe başlamadan önce" verilen eğitim bu istisnanın değil, m.7 ve m.8'in konusudur.
- **Ek-1'in dördüncü konu başlığına ayrılan asgari süre:** az tehlikeli 2, tehlikeli 3, çok tehlikeli 4 ders saati (m.13/3). Bu başlık tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerinde **yüz yüze**; az tehlikeli uzakta, yüz yüze veya karma

verilebilir (m.12/3).

- **İşe başlama eğitimini kim verir:** işveren, işyerinde hizmeti yürüten iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi veya işverence görevlendirilen bilgi sahibi ve deneyimli çalışan (m.7/4). Çırak ve stajyerler de dâhildir (m.7/1). Tutanak eğitimi veren, çalışan ve işveren/vekilinin imzasıyla düzenlenip özlük dosyasında saklanır (m.7/6).
- **Temel eğitimi verebilecekler:** işyerindeki İGU ve işyeri hekimi, ÇASGEM, üniversiteler ile kamu kurum/kuruluşlarının eğitim birimleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi-işveren-kamu görevlileri kuruluşları ve eğitim vakıfları, ücretsiz eğitim veren kamu yararına vakıflar (m.10/1).
- **Sınav:** başarısız olan en fazla iki defa daha sınava girer; yine başarısız olursa **temel eğitime yeniden katılmak zorundadır** (m.16/3). Eğitim öncesi bireysel seviye tespiti de yapılır (m.16/1).

Hızlı tekrar: kendini yokla

Temel eğitim: çok tehlikeli sınıfta kaç ders saati?	En az 16 ders saati; yılda en az bir defa tekrarlanır.
Az tehlikeli sınıfta temel eğitim ve tekrar aralığı?	En az 8 ders saati; üç yılda en az bir defa.
Tekrar eğitimi tüm sınıflarda en az kaç ders saati?	Sekiz ders saati; tehlike sınıfına göre değişmez.
İşe başlama eğitimi en az kaç saat ve nasıl verilir?	En az 2 saat; uygulamalı ve yüz yüze verilir.
Temel eğitim işe girişten en geç ne zaman tamamlanır?	Her hâlükârda üç aydan fazla olamaz.
Eğitim sonu sınavında başarı puanı kaçtır?	100 üzerinden en az 60 puan; kalan en fazla iki kez daha girer.

Kaynaklar

- 6331 s. Kanun m.17/1
- Çalışanların İSG Eğitimleri Yön.
- RG 02.04.2026/33212 başlık; Yön. m.27/1 ve m.28/1
- İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İSG Hizmetlerine İlişkin Y

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/isg-egitimi-kac-saat-kac-yilda-bir

İşe Başlama Eğitimi Kaç Saat ve Kimler Verebilir?

► İnteraktif ders + 4 soru

Fiilen çalışmaya başlamadan önce, en az 2 saat

Önce çerçeveyi kuralım. İşe başlama eğitimi, çırak ve stajyerler dâhil tüm çalışanlara, fiilen çalışmaya başlamadan önce verilir. Uygulamalı ve yüz yüze olacak, her çalışan için en az iki saat; bu iki saat temel eğitim süresinden sayılmaz. Yönetmelik bir de nitelik şartı koyuyor: eğitim, çalışanı tehlike ve risklere karşı koruyacak nitelikte olacak.

İşe başlama eğitimi hangi dört konuyu kapsar?

Peki bu iki saatte ne anlatılıyor? Yönetmelik dört konu sayıyor: çalışanın yapacağı iş; varsa kullanacağı iş ekipmanı; çalışma ortamından kaynaklanan riskler; ve işyerine özgü iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri. Bu dördünü sırayla aklınızda tutun; hem eğitimin tanımında hem de işe başlama eğitimleri maddesinde aynı dört unsur geçiyor. Sınavda genel İSG konularını buraya karıştıran şıklar çıkıyor; işe başlama eğitimi işyerine ve o işe özgüdür.

İşe başlama eğitimini kim verebilir?

Şimdi kim verebilir? Üç seçenek var. Bir: işverenin kendisi. İki: işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanı ya da işyeri hekimi. Dikkat edin, herhangi bir uzman değil; o işyerinin hizmetini yürüten uzman ya da hekim. Üç: işveren tarafından görevlendirilen, bilgi sahibi ve deneyimli bir çalışan. Burada da iki kayıt var: görevlendirilmiş olacak, ayrıca bilgi sahibi ve deneyimli olacak. Sadece kıdemli olması yetmiyor.

Eğitim biter, üç imzalı tutanak açılır

Eğitim bitince iş kâğıda dökülüyor. Tamamlanan işe başlama eğitimi üç imzayla tutanak altına alınır: eğitimi veren kişi, çalışanın kendisi, bir de işveren veya vekili. Tutanak çalışanın özlük dosyasında saklanır. Yönetmelik ayrıca belgelerin elektronik imzayla imzalanabileceğini ve elektronik ortamda arşivlenebileceğini söylüyor; yani ıslak imza şart değil.

Belgesiz gelen çalışan işe başlatılamaz

Sınavda çok sevilen bir hüküm: tehlikeli ve çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanları, karşılaşılabilecek risklerle ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimi aldıklarına dair belge olmadan işe başlatamazsınız. Şıklarda bu yasağın az tehlikeli sınıfı da kapsadığı yazarsa işaretlemeyin; hüküm yalnızca tehlikeli ve çok tehlikeli sınıf için yazılmış.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (RG 02.04.2026/33212). Bu Yönetmelik 15.05.2013 tarihli ve 28648 sayılı RG'de yayımlanan aynı adlı Yönetmeliği yürürlükten kaldırmıştır (m.27/1); yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir (m.28/1).
- **Yönetmeliğin dayanağı (m.3/1):** 6331 s. Kanun m.16, 17, 18 ve 30 ile 1 s. Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi m.86, 90 ve 508.
- **Tanımlar (m.4/1):** ders saati = en az kırk beş dakikalık ders + on beş dakikalık ara dinlenme (b); temel eğitim = asgari olarak Ek-1 konularını içeren ve düzenli aralıklarla tekrarlanan eğitim (d); uzaktan eğitim = iletişim teknolojileri aracılığıyla elektronik ortamda gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri (e).
- **İşverenin yükümlülükleri (m.5):** m.5/1 işe başlama + temel eğitim + gerekli hâllerde diğer eğitimleri aldırarak; m.5/2'de programı hazırlayıp uygulamak (a), uygun yer, araç ve gereci temin etmek (b), katılımı sağlayıp eğitim katılım tutanağı ile kayıt altına almak (c), tamamlayanlar için belge düzenlemek (ç), eğitimleri yeni risklere göre yenilemek ve düzenli aralıklarla tekrarlatmak (d); m.5/3 eğitimler bilgi, tutum ve davranış değişikliği

oluşturabilecek nitelikte olmalı; m.5/5 maliyet çalışana yansıtılamaz; m.5/6 eğitimde geçen süre çalışma süresinden sayılır, haftalık çalışma süresini aşarsa fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma sayılır.

- **Çalışanın yükümlülükleri (m.6/1):** eğitimlere katılmak, düzenli takip etmek, gereken dikkat ve özeni göstermek, ölçme-değerlendirmelere katılmak, öğrendiğini işte uygulamak ve talimatlara uymak.
- **Çırak ve stajyerler (m.21/1):** eğitim ve bilgilendirmelerinden uygulamalı eğitim alınan işyerinin işvereni sorumludur; işveren kabul ederse eğitim ve öğretim kurumunda tamamlanan İSG dersleri/kursları temel eğitim yerine geçer.
- **Alt işveren (m.22/1):** her işveren kendi çalışanın eğitiminden sorumludur; asıl işveren alt işveren çalışanlarının eğitim belgelerini kontrol etmek ve işe başlamadan önce işyerine özgü riskleri bildirmekle yükümlüdür (bu yükümlülük tehlike sınıfından bağımsızdır).
- **İşyeri değişikliği (m.25/1):** temel eğitimini tamamlamış, yaptığı iş değişmeden yeni işyerine geçen çalışana Ek-1'in yalnızca dördüncü konu başlığı verilir; ancak işveren bu çalışana da ayrıca işe başlama eğitimi aldırır.

Hızlı tekrar: kendini yokla

İşe başlama eğitimi ne zaman verilir?	Çalışan fiilen çalışmaya başlamadan önce; çırak ve stajyerler de dâhil.
İşe başlama eğitimi hangi konuları içerir?	Yapılacak iş, varsa iş ekipmanı, ortam riskleri, işyerine özgü İSG tedbirleri.
İşe başlama eğitimini kimler verebilir?	İşveren, işyerinin İGU/İH'si veya işverence görevlendirilen deneyimli çalışan.
İşe başlama eğitiminin süresi temel eğitimden sayılır mı?	Hayır. Her çalışan için en az iki saat, temel eğitim süresinden sayılmaz.
İşe başlama eğitimi tutanağını kimler imzalar?	Eğitimi veren, çalışan ve işveren veya vekili; özlük dosyasında saklanır.
Belgesiz gelen çalışan hangi işyerlerinde işe başlatılamaz?	Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde işe başlatılamaz (m.5/4).

Kaynaklar

- Yön. m.27/1 ve m.28/1

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/ise-baslama-egitimi-kac-saat-kim-verir

İSG Temel Eğitimi Bölünebilir mi? 4. Konu Başlığı ve İşyeri Değişikliği

► İnteraktif ders + 4 soru

Temel eğitim parçalara bölünebilir mi?

Birinci kural: temel eğitimin süresi bütün hâlinde değerlendirilir; esas olan, eğitimi bir bütün olarak vermek. Ama yönetmelik işyerinin gerçeğini de görüyor: vardiya ve benzeri iş programları dikkate alınarak eğitim farklı zaman dilimlerinde de verilebiliyor. Şartı şu: her dilim en az bir ders saati olacak. Bir ders saatinin en az kırk beş dakika ders artı on beş dakika ara dinlenme olduğunu hatırlayın; yani eğitimi yirmi dakikalık parçalara bölemezsiniz. Eski notlarda 'dört saat ve katları' diye bir kural görürseniz, o 2013 yönetmeliğinin ilk metniydi; 2018'deki değişiklikle en az bir saate indi, 2026'da da ölçü ders saati oldu.

4. başlığa en az kaç ders saati ayrılır?

İkinci kural dördüncü konu başlığıyla ilgili. Hatırlatayım: Ek-1'in dördüncü başlığı işe ve işyerine özgü riskler; az tehlikeli sınıfta adı faaliyetin genel tehlike ve riskleri. Sürenin konulara dağılımında işyerinde yürütülen faaliyetler ve çalışanların ihtiyaçları esas alınıyor. Ama dördüncü başlığın bir tabanı var: toplam temel eğitim süresinin içinde az tehlikelide en az iki, tehlikelide en az üç, çok tehlikelide en az dört ders saati. Dizi iki, üç, dört; sınıf ağırlaştıkça birer ders saati artıyor.

Tekrarda ve işe dönüşte de 4. başlık var

Üçüncü kural: dördüncü başlık ilk eğitimde kalmıyor. Tekrar eğitiminin her sınıfta en az sekiz ders saati olduğunu biliyorsunuz. Yönetmelik bu sürenin içinde de dördüncü başlığın aynı tabanla, yani iki, üç, dört ders saatiyle ve aynı yöntemle verilmesini istiyor; tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yüz yüze. Çok tehlikelide bunun anlamı şu: en az sekiz ders saatlik tekrarın en az dördü işe ve işyerine özgü risklere gidiyor. Bir de altı aydan fazla işten uzak kalan çalışan var: işe dönmenden önce aldığı bilgi yenileme eğitimi de dördüncü başlık kapsamında veriliyor.

Aynı iş, yeni işyeri: eğitim baştan mı?

Dördüncü kural işyeri değişikliği. Bir işyerinde temel eğitimi tamamlamış çalışan, yaptığı iş değişmeden yeni bir işyerinde başlarsa Ek-1 programının tamamı tekrarlanmıyor; yalnızca dördüncü başlıkta eğitiliyor. Önceki işyerinde eğitimi tamamladığını gösteren belgeleri kontrol etmek işverenin sorumluluğunda. Geçerlilik yeni işyerine göre hesaplanıyor: az tehlikeli bir işyerinde eğitimi tamamlayıp aynı işle çok tehlikeli bir işyerine geçen çalışanın temel eğitimi, tamamladığı tarihten itibaren artık üç yıl değil, bir yıl geçerli. Ve unutmayın: bu çalışan ayrıca işe başlama eğitimi de alıyor. İş değişiyorsa bu kural uygulanmaz.

Stajyer ve alt işveren çalışanı: eğitimden kim sorumlu?

Son olarak sorumluluk. Çırak ve stajyerlerin eğitiminden, uygulamalı eğitim aldıkları işyerinin işvereni sorumlu; ancak işveren kabul ederse, öğrencinin okulunda tamamladığı iş sağlığı ve güvenliği dersleri veya kursları temel eğitim yerine geçiyor. Asıl işveren-alt işveren ilişkisinde ise her işveren kendi çalışanından sorumlu. Asıl işverenin iki ödevi var: alt işveren çalışanlarının eğitim belgelerini kontrol etmek ve onlara işe başlamadan önce işyerine özgü riskler hakkında bilgi vermek. Şıkta 'asıl işveren ile alt işveren birlikte sorumludur' görürseniz dikkat: bu, 2013 yönetmeliğinin ilk metnindeki kuraldı ve 2018'de değişti.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (RG 02.04.2026/33212). 15.05.2013 tarihli ve 28648 sayılı eski yönetmeliği yürürlükten kaldırdı (m.27/1). Eski

yönetmelik kapsamında verilen tüm eğitim ve bilgilendirmeler geçerli sayılır (Geçici m.1/1); yayımdan önce temel eğitim için hazırlanan belgeler m.14/1'deki düzenli aralıklar süresince geçerlidir (Geçici m.1/2).

- **Bölme kuralının geçmişi (m.13/4):** 2013 Yönetmeliğinin ilk metninde süre "dört saat ve katları" şeklinde bölünebiliyordu (eski m.11/3). 24.05.2018 tarihli değişiklik (RG 30430) bunu "bir saatten az olmamak kaydıyla" hâline getirdi; 2026 Yönetmeliği ölçüyü "bir ders saati" yaptı. "Dört saat ve katları" 2018'den beri geçerli değildir.
- **Sürenin konulara dağılımı (m.13/2):** m.13/1'deki sürelerin Ek-1 konularına dağılımında işyerinde yürütülen faaliyetler ile çalışanların ihtiyaçları esas alınır; m.13/3'teki 2/3/4 ders saati 4. başlığın tabanıdır. Ek-1'e ilave konu ve içerik eklenirse m.13/1'deki süre, eklenen konuların kapsamı ve niteliği doğrultusunda işverence makul ölçüde artırılır (m.9/6).
- **İş değişikliği ile işyeri değişikliğini karıştırmayın:** Çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlardan doğan risklerle ilgili eğitimler m.14/1 aralıkları beklenmeksizin verilir (m.14/3). m.25 ise yaptığı iş değişmeden yeni bir işyerine geçen çalışanı düzenler. Bu kural 2018 değişikliğiyle eski yönetmeliğin m.6/7'sine girmişti ("yeni başladığı işyerine özgü riskler ile korunma tedbirleri"); 2026 metni kapsamı Ek-1'in 4. başlığına bağladı (m.25/1).
- **Alt işveren kuralının geçmişi (m.22/1):** 2013'ün ilk metninde asıl işveren, alt işveren çalışanlarının eğitiminden alt işverenle birlikte sorumluydu (eski m.5/3). 2018 değişikliğiyle "her işveren kendi çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesinden sorumludur" kuralı geldi; 2026 metni bunu m.22'de sürdürür. Alt işveren, çalışanlarının eğitimleri hakkında asıl işvereni bilgilendirir.
- **Geçici iş ilişkisi (m.23/1):** 4857 s. Kanunun 7. maddesindeki geçici iş ilişkisinde, geçici iş ilişkisi kurulan işveren çalışana İSG risklerine karşı gerekli eğitimin verilmesini sağlar.
- **İlave eğitim (m.19/1):** İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde, çalışmaya başlamadan önce kazanın veya hastalığın sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri anlatılır. Bilgi yenileme eğitiminden (m.18, 4. başlık kapsamında) ayrı bir eğitimdir.

Hızlı tekrar: kendini yokla

Temel eğitim parçalara bölünerek verilebilir mi?	Esas bütün hâlinde vermek; vardiya vb. nedenle bölünebilir, her parça en az 1 ders saati.
Ek-1'in 4. başlığına en az kaç ders saati ayrılır?	Az tehlikeli 2, tehlikeli 3, çok tehlikeli 4 ders saati; toplam süre içinde.
8 ders saatlik tekrar eğitiminde 4. başlık nasıl verilir?	Yine en az 2/3/4 ders saati, aynı yöntemle; tehlikeli ve çok tehlikelide yüz yüze.
Bilgi yenileme eğitimi hangi kapsamda verilir?	6 aydan fazla ayrılık sonrası, işe dönmeden önce; Ek-1'in 4. başlığı kapsamında.
Aynı işle yeni işyerine geçen çalışan hangi eğitimi alır?	Ek-1'den yalnız 4. başlık; ayrıca işe başlama eğitimi. Program baştan tekrarlanmaz.
Aynı işle işyeri değiştirenin eğitimi hangi sınıfa göre geçerli?	Yeni işyerinin tehlike sınıfına göre; eğitimi tamamladığı tarihten itibaren.
Stajyerin İSG eğitiminden hangi işveren sorumlu?	Uygulamalı eğitim alınan işyerinin işvereni; okuldaki İSG dersini temel eğitim sayabilir.
Alt işveren çalışanın eğitiminin kim sorumlu?	Alt işveren. Asıl işveren belgeleri kontrol eder, işyerine özgü riskleri bildirir.

Kaynaklar

- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.
- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.
- Eski Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yön.
- 2013 Yön. derlenmiş metni, 'Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Res
- 2026 Yön. Ek-1 Eğitim Konuları Tablosu
- Eski Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yön.

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/isg-temel-egitimi-bolunebilir-mi

Temel İSG Eğitiminin Konuları Nelerdir? Ek-1 Tablosu

► İnteraktif ders + 4 soru

Temel eğitimin konuları Ek-1'de sıralanır

Yönetmelik diyor ki: temel eğitim, Ek-1'de yer alan konuları asgari olarak içerir. Yani bu tablo bir taban; eğitim en az bu konuları kapsamalı. Dört başlık var. Birincisi genel konular: çalışma mevzuatı, çalışanların yasal hak ve sorumlulukları, işyeri temizliği ve düzeni. İkincisi sağlık konuları: meslek hastalıklarının sebepleri, ilk yardım gibi. Üçüncüsü teknik konular: kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleriyle başlayan on iki bentlik bir liste. Dördüncüsü, tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerinde işe ve işyerine özgü riskler ve risk değerlendirmesine dayalı konular; yüksekte çalışma, kapalı ortamda çalışma, kaynakla çalışma, radyasyon riskinin bulunduğu ortamlarda çalışma gibi. Dördüncü başlığın kuralları diğer üçünden farklı, o yüzden ona ayrıca bakacağız.

Benzer alt konular, farklı başlıklar

Şimdi birbirine benzeyen alt konulara bakalım; hangisinin hangi başlıkta olduğuna dikkat edin. Risk etmenleri iki başlığa bölünmüş: biyolojik ve psikososyal risk etmenleri sağlık konularında; kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri teknik konularda. Sağlık ve güvenlik işaretlerinin adında sağlık geçiyor ama bu bent teknik konularda; elle kaldırma ve taşıma ile kişisel koruyucu donanım kullanımı da teknik. İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar ise genel konularda. Son bir çift: meslek hastalıklarının sebepleri sağlıkta, iş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri teknikte.

Ek-1'de 2026'da değişenler

Eski kaynaklardan çalışıyorsanız burası önemli: 2026 yönetmeliğiyle Ek-1'in bazı bentleri değişti. Karşılaştırdığımız eski metin, 2013 yönetmeliğinin 2018'de yenilenen Ek-1'i. Bir: sağlık konularının d bendinde eskiden tütün ürünlerinin zararları ve pasif etkilenim vardı; şimdi bağımlılık yapıcı maddelerin zararları ve teknoloji bağımlılığı var. İki: teknikte parlama, patlama, yangın ve yangından korunma tek bentti; şimdi parlama ve patlama c bendinde, yangın ve yangından korunma ç bendinde. Üç: teknik listenin son bendi eskiden tahliye ve kurtarmaydı; şimdi acil durumlar, tahliye ve kurtarma. Dört: dördüncü başlığın adı eskiden diğer konulardı; şimdi tehlike sınıfına göre iki ayrı adı var.

Dördüncü başlık tehlike sınıfına göre değişir

Dördüncü başlığın içeriği tehlike sınıfına göre ayrılıyor. Tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerinde içerik; işyerinin risk değerlendirmesi dokümanı, acil durum planı, varsa patlamadan korunma dokümanı ve diğer iş sağlığı ve güvenliği dokümanları dikkate alınarak işe ve işyerine özgü hazırlanıyor. Ek-1 bu sınıflar için kaynak ve radyasyonun yanında kanserojen veya mutajen maddelerle, kimyasal veya biyolojik etkenlerle çalışmayı da örnek veriyor. Az tehlikelide ise başlığın adı faaliyetin genel tehlike ve riskleri; örnekleri yüksekte çalışma, yüksekte düşme, kapalı ortamda çalışma, yangın ve özel risk taşıyan ekipmanla çalışma. Tablonun dipnotu da şunu söylüyor: tehlike sınıfına, çalışanın yaptığı işe ve faaliyete göre uygun konular seçilir, varsa ilave konular eklenir. İlave konu eklenirse işveren toplam eğitim süresini de makul ölçüde artırır.

Dördüncü başlığa ayrılan asgari ders saati

Süreye gelelim. Toplam temel eğitim az tehlikelide en az sekiz, tehlikelide on iki, çok tehlikelide on altı ders saati. Bu toplamın içinden dördüncü başlığa ayrılan kısım az tehlikelide iki, tehlikelide üç, çok tehlikelide dört ders saatinden az olamaz. İki, üç, dört; bunları tehlike sınıfıyla birlikte ezberleyin. Toplam sürenin Ek-1 konularına dağılımında ise işyerindeki faaliyetler ve çalışanların ihtiyaçları esas alınıyor. Bir de şu: temel eğitim tekrarlanırken de dördüncü başlık bu asgari sürelerle veriliyor.

Ek-1'in tamamı değil, dördüncü başlık verilir

Son olarak, dördüncü konu başlığının ayrıca karşınıza çıktığı iki durum. Bir: herhangi bir sebeple altı aydan fazla işten uzak kalan çalışana, tekrar işe başlatılmadan önce Ek-1'in dördüncü konu başlığı kapsamında bilgi yenileme eğitimi veriliyor. İki: bir işyerinde temel eğitimini tamamlamış, yaptığı iş değişmeden yeni bir işyerinde çalışmaya başlayan çalışana programın tamamı tekrarlanmıyor; dördüncü başlıktaki konularda eğitiliyor. Ama dikkat: işveren bu çalışana ayrıca işe başlama eğitimi de aldırıyor. Önceki işyerindeki temel eğitim belgelerini kontrol etmek de yeni işverenin sorumluluğunda.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (RG 02.04.2026/33212). 15/5/2013 tarihli ve 28648 sayılı önceki yönetmelik m.27 ile yürürlükten kaldırılmış, yeni yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir (m.28). Sınav kapsamı bu metindir.
- **Ek-1'in geçmişi:** 2013'te yayımlanan ilk metinde Ek-1 üç başlıktı (genel, sağlık, teknik). RG 24.05.2018/30430'daki değişiklik (m.12) Ek-1'i yeniledi: sağlığa "d) Tütün ürünlerinin zararları ve pasif etkilenim", dördüncü başlık olarak "Diğer konular (çalışanın yaptığı işe özgü yüksekte çalışma, kapalı ortamda çalışma, radyasyon riskinin bulunduğu ortamlarda çalışma, kaynakla çalışma, özel risk taşıyan ekipman ile çalışma, kanserojen maddelerin yol açtığı olası sağlık riskleri ve benzeri)" eklendi. RG 05.03.2025/32832'deki değişiklik Ek-1'e dokunmadı (yalnız m.3, m.12/7 ve m.15/A). Derste "eski Ek-1" bu 2018 metnidir.
- **2026'daki ifade değişikliği:** Eski 3-g "Güvenlik ve sağlık işaretleri", 2026'da 3-ğ "Sağlık ve güvenlik işaretleri" oldu. Parlama-patlama ile yangının ayrılmasıyla teknik konular 11 bentten (a-i) 12 bende (a-i) çıktı.
- **Tanımlar (m.4/1):** Temel eğitim = asgari olarak Ek-1'de belirtilen konuları içeren ve düzenli aralıklarla tekrarlanan eğitim (bent d). Ders saati = en az 45 dk ders + 15 dk ara dinlenme (bent b).
- **Az tehlikelide bilgilendirme (m.9/5, son cümle):** Dördüncü başlık genel tehlike ve riskleri içerse de işverenin işyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirlere ilişkin bilgilendirme yapma yükümlülüğü saklıdır.
- **İlave konu (m.9/6):** Ek-1'deki başlık ve içeriklere ilave yapılırsa m.13/1'deki süre, ilave konuların kapsamı ve niteliği doğrultusunda işveren tarafından makul ölçüde artırılır.
- **Yöntem (m.12/2, m.12/3):** İlk üç başlık tüm işyerlerinde uzaktan, yüz yüze veya iki yöntem bir arada verilebilir. Dördüncü başlık az tehlikelide uzaktan, yüz yüze veya bir arada; tehlikeli ve çok tehlikelide yüz yüze verilir.
- **Süre dağılımı ve bölme (m.13/2, m.13/4):** Toplam sürenin Ek-1 konularına dağılımında işyerinde yürütülen faaliyetler ile çalışanların ihtiyaçları esas alınır. Eğitim, bir ders saatinden az olmamak kaydıyla vardiya ve benzeri iş programları dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde de gerçekleştirilebilir.

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

İş kazası ve meslek hastalığının hukuki sonuçları hangi başlıkta?	Genel konular (1-ç). Meslek hastalıklarının sebepleri ise sağlık konularında.
Sağlık ve güvenlik işaretleri hangi başlıkta?	Teknik konular (3-ğ); adındaki "sağlık" sizi yanıltmasın.
2026'da sağlık konularının (d) bendi ne oldu?	Tütün ürünleri yerine bağımlılık yapıcı maddeler ve teknoloji bağımlılığı.
Az tehlikelide dördüncü başlığın adı nedir?	Faaliyetin genel tehlike ve riskleri; yüksekte çalışma, yüksekten düşme, yangın gibi.

Tehlikeli sınıfta dördüncü başlık neye göre hazırlanır?

Risk değerlendirmesi, acil durum planı ve varsa patlamadan korunma dokümanına göre.

Ek-1 dipnotu dördüncü başlık için ne der?

Tehlike sınıfı, iş ve faaliyete uygun konular seçilir; varsa ilave konular eklenir.

Dördüncü başlığa ayrılan asgari süre nedir?

Az tehlikeli 2, tehlikeli 3, çok tehlikeli 4 ders saati.

İşi değişmeden yeni işyerine geçen çalışan ne alır?

Programın tamamı değil, 4. başlık konuları; ayrıca işe başlama eğitimi (m.25).

Kaynaklar

- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.
- Yön. Ek-1 Eğitim Konuları Tablosu
- 2013 Yön.'ün Ek-1'ini değiştiren Yönetmelik
- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.'de Değişiklik Yapılmasına Dair Yö
- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.'de Değişiklik Yapılmasına Dair Yö
- Adalet Bakanlığı sitesindeki derlenmiş yönetmelik metni

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/temel-ismg-egitimi-konulari-ek-1

Andragoji Nedir? Knowles'a Göre Yetişkin Eğitimi İlkeleri

► İnteraktif ders + 4 soru

Pedagoji çocuk için, andragoji yetişkin için

Önce iki kavramı ayıralım. Pedagoji, Yunanca 'çocuk' anlamındaki paid ile 'yöneltme' anlamındaki agogos köklerinden gelir; Knowles'un tanımıyla çocuklara öğretme bilim ve sanatıdır. Andragoji ise 'adam' anlamındaki aner sözcüğüne dayanır ve Knowles'a göre yetişkinlerin öğrenmesine yardım etme bilim ve sanatıdır. Tanımdaki farka dikkat edin: birinde 'öğretme', ötekinde 'öğrenmesine yardım etme' var. Terimin bilinen ilk kullanımı 1833'te Alman öğretmen Alexander Kapp'a ait; kuram olarak yaygınlaştıran ise Amerikalı yetişkin eğitimcisi Malcolm Knowles. Knowles terimi 1967'de Yugoslav bir yetişkin eğitimcisiinden duymuştu; yani 'terimi Knowles icat etti' diyen bir şık görürseniz yanlıştır.

Knowles'un altı andragoji varsayımı

Knowles andragojiyi yetişkin öğrenenlerle ilgili varsayımlara dayandırır; Türkçe kaynaklarda bunlar 'ilke' diye de geçer. İlk metinlerinde dört varsayım vardı: benlik kavramı, deneyim, öğrenmeye hazır olma ve öğrenme yönelimi. Sonraki çalışmalarında bunlara bilme gereksinimi ve motivasyon eklendi, liste altıya çıktı. Sırasıyla: bir, bilme gereksinimi; iki, benlik kavramı; üç, deneyimin rolü; dört, öğrenmeye hazır olma; beş, öğrenme yönelimi; altı, motivasyon. Bu altı başlığı sırasıyla sayabiliyorsanız 'hangisi bu varsayımlardan biri değildir' sorusunu rahatça çözersiniz.

Yetişkin nedenini bilmek ister

Birinci varsayım, bilme gereksinimi: yetişkin bir şeyi öğrenmeye girişmeden önce onu neden öğrenmesi gerektiğini bilmek ister; öğrenirse ne kazanacağını, öğrenmezse neyle karşılaşacağını tartar. Bu yüzden kolaylaştırıcının ilk işi, öğrenenin bu gereksinimi fark etmesine yardım etmektir. İkincisi, benlik kavramı: yetişkin kendi kararlarının sorumluluğunu taşıyan, kendini yönlendiren biridir; başkalarının isteğini kendisine dayattığını hissettiğinde direnç gösterir. Üçüncüsü, deneyimin rolü: yetişkin eğitime çocuktan daha çok ve daha farklı nitelikte bir deneyim birikimiyle gelir ve bu birikim zengin bir öğrenme kaynağıdır. Knowles'un bir uyarısı da var: yerleşmiş alışkanlıklar ve kalıp düşünceler yetişkini yeni fikirlere daha kapalı yapabilir.

Yetişkin sorun merkezli öğrenir

Dördüncü varsayım, öğrenmeye hazır olma: yetişkin, yaşamındaki değişikliklerle başa çıkmak için bilmesi ve yapabilmesi gereken şeyleri öğrenmeye hazırdır. Bu hazır oluş; çalışan, eş, ebeveyn, yurttaş gibi toplumsal rollerinin getirdiği gelişim görevlerine bağlıdır. Knowles'un kendi örneği çok öğretici: işe yeni başlayanlar için bir uyum programını kuruluşun tarihiyle açmak yerine onların gerçek soruları ile açmak daha uygundur; nerede çalışacağım, kiminle çalışacağım, benden ne bekleniyor. Beşincisi, öğrenme yönelimi: çocuk konu merkezli öğrenir, öğrendiğini ileride kullanacaktır; yetişkin ise yaşam ve sorun merkezlidir, öğrendiğini hemen kullanmak ister. Altıncısı, motivasyon: yetişkin terfi, daha yüksek ücret gibi dış güdülere de yanıt verir; ama en güçlü güdüleyiciler iş doyumunu, özgüveni, yaşam kalitesi gibi içsel etkenlerdir.

Eğitici içeriği sunan değil, kolaylaştıran

Şimdi hepsini eğiticinin gözünden toplayalım. Pedagojide öğretmen bilgiyi aktarır. Andragojide eğitici içeriği sunan değil, öğrenmeyi kolaylaştıran kişidir; Knowles'un deyişiyle öğreticiden çok aracı, akıl vericiden çok rehberdir. Teknik de değişir: ders anlatımı ve okuma ödevi yerine grup tartışması, örnek olay, rol oynama gibi öğrenenin deneyimini kullanan teknikler öne çıkar. Uygulama sonraya ertelenmez; yetişkin öğrendiğini hemen kullanmak ister. Güdü de farklıdır: pedagojide not ve öğretmen onayı, andragojide iş doyumunu ve özgüveni. Son bir uyarı: Knowles pedagojiyi kötü, andragojiyi iyi ilan etmez; kişi hiç bilmediği bir alana girdiğinde pedagojik yöntem daha akılcı olabilir.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Sözlük ile Knowles farkı:** TDK Güncel Türkçe Sözlük pedagojiyi "eğitim bilimi" diye tanımlar; andragoji sözlükte yoktur (sozluk.gov.tr; Akın 2014, s.281, 283). Derste pedagoji için verilen "çocuklara öğretme bilim ve sanatı" tanımı Knowles'undur (Knowles 1989 çev., s.529).
- **Terimin yolculuğu:** Kapp 1833'te terimi kullandı ama açıklamadı ve kuram geliştirmede; terimi kendisinin mi türettiği yoksa başkasından mı aldığı belli değildir (Akın 2014, s.287). Lindeman 1926'da terimi ABD'ye taşıdı (Çiçek 2022, s.15). Knowles terimi 1967'de Yugoslav yetişkin eğitimcisi Dusan Savicevic'ten duydu ve ardından "Andragoji, Pedagoji Değil" makalesini yazdı (Akın 2014, s.287); 1970'te "Erişkin Eğitiminin Modern Pratiği" (The Modern Practice of Adult Education) kitabını yayımladı (Yalçın vd. 2005, s.35). "Terimi Knowles icat etti" diyen şık yanlıştır.
- **İlk dört varsayımın özgün hâli:** (1) kişi olgunlaştıkça benlik kavramı bağımlı kişilikten kendini yöneten insana doğru yol alır; (2) zamanla çoğalan yaşantı birikimi öğrenme için artan bir kaynak olur; (3) öğrenmeye hazır oluş toplumsal rollerle ilgili gelişme ödevlerine yönelir; (4) zaman kavramı uygulamanın ertelenmesinden ivediliğe, öğrenme yönelimi konu merkezlienden sorun merkezliye döner (Knowles 1989 çev., s.531).
- **Pedagojik modelin karşıt varsayımları:** öğrenen yalnızca öğretmenin öğrettiğini öğrenmesi gerektiğini bilir; kişiliği bağımlıdır; deneyimi kaynak sayılmaz, öğretmenin ve ders kitabının deneyimi belirleyicidir; sınıfı geçmek için öğrenmeye hazır olur; yönelimi konu merkezlidir; notlar, öğretmen onayı, anne-baba baskısı gibi dış güdüleyicilerle motive olur (Çiçek 2022, s.16–17; Tezcan ve Deveci 2018, s.129–130).
- **Yetişkin kimdir?** Knowles dört tanım verir: biyolojik, yasal, toplumsal, psikolojik. Psikolojik tanımda kişi kendi yaşamından sorumlu olduğunda, kendini yönlendirdiğinde ve benlik kavramına eriştiğinde yetişkindir (Çiçek 2022, s.14).
- **Deneyimin iki yüzü:** Deneyim zengin bir öğrenme kaynağıdır ve yeni öğrenmeyi anlamlı kılar; ama yerleşmiş alışkanlıklar ve kalıp düşünceler yetişkini daha az açık fikirli yapabilir (Knowles 1989 çev., s.537). "Deneyim her zaman avantajdır" diyen şık eksiktir.
- **Deneyisel teknik örnekleri:** grup tartışması, örnek olay yöntemi, kritik olay süreci, taklit alıştırmaları, rol oynama, beceri uygulama alıştırmaları, alan ve eylem projeleri, gösteri, seminer (Knowles 1989 çev., s.538).
- **Hazır olma ve toplumsal roller:** Knowles, Havighurst'ün yetişkinlikte tanımladığı rollere dayanır (çalışan, eş, ana-baba, yurttaş, arkadaş, örgüt üyesi vb.). Çalışan rolünde kişi önce iş bulmayı, sonra işi tam öğrenmeyi, sonra yöneticiliği öğrenmeye hazır olur (Knowles 1989 çev., s.539–540).

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

Andragoji nedir?	Yetişkinlerin öğrenmesine yardım etme bilim ve sanatı.
Pedagoji nedir?	Çocuklara öğretme bilim ve sanatı.
Andragoji teriminin bilinen ilk kullanımı kime ait?	1833'te Alman öğretmen Alexander Kapp'a.
Andragojide yetişkinin deneyimi nasıl görülür?	Zengin bir öğrenme kaynağı olarak.
Sonradan eklenen iki varsayım hangileridir?	Bilme gereksinimi ve motivasyon.
Yetişkinin öğrenme yönelimi nasıldır?	Konu merkezli değil; yaşam ve sorun merkezlidir.
Yetişkinde en güçlü güdüleyiciler hangileridir?	İş doyumu, özgüven gibi içsel güdüler.
Andragojide eğiticinin rolü nedir?	Bilgiyi aktaran değil, öğrenmeyi kolaylaştıran rehberdir.

Kaynaklar

- Koordinatör yönlendirmesi
- Knowles, M.
- Tezcan, F. ve Deveci, T.
- Akın, G.
- Turan Özdemir, S.
- Çiçek, H.

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/andragoji-yetiskin-egitimi-ilkeleri

Yetişkin Eğitimi İlkeleri İSG Eğitiminde Nasıl Uygulanır?

► İnteraktif ders + 4 soru

İçeriği belirlerken çalışanın görüşü alınır

Birinci ilke: yetişkin, kendisine ne anlatılacağına karar verilirken masada olmak ister. Burada dikkat: Yönetmelik bu ilkenin tamamını değil, bir ayağını zorunlu kılıyor; o da görüş alınması. Yıllık eğitim programında konu, tarih, yer, süre, katılımcılar ve hedef ile amaç yazılı olacak; programı işveren hazırlatıp onaylayacak. Programın hazırlanmasında çalışanların ya da temsilcilerinin görüşleri alınacak. Güncelleme hâlleri ise üç tane: ilgili mevzuat değişirse, değişen şartlara göre yeni riskler ortaya çıkarsa veya işe yeni alım olursa. Üçünü birden aklınızda tutun, çünkü şıkta biri eksik bırakılıyor.

Çeşitlilik ve işe bağlantı

İkinci ilke ikili: yetişkin tek tip anlatımdan çabuk kopar, çeşitlilik ister; bir de anlatılanın kendi işiyle bağlantılı olmasını bekler. Yönetmelik ikisini de karşılıyor. Çeşitlilik tarafında: temel eğitimler çalışanların kolayca anlayabileceği şekilde bireysel ya da gruplar hâlinde düzenleniyor; Ek-1'de yer alan birinci, ikinci ve üçüncü konu başlıkları tüm işyerleri için uzaktan, yüz yüze ya da iki yöntem bir arada kullanılarak verilebiliyor. İşe bağlantı tarafında ise şu hüküm var: eğitim sürelerinin Ek-1'deki konulara göre dağılımında, işyerinde yürütülen faaliyetler ile çalışanların ihtiyaçları esas alınıyor. Yani süre herkese aynı kalıpla değil, o işyerinin işine göre paylaştırılıyor.

Zamanı ve ortamı ciddiye alın

Üçüncü ilke: yetişkinin zamanı değerlidir ve fiziki çevre öğrenmede önemlidir. Tanımı olduğu gibi ezberleyin: bir ders saati, en az kırk beş dakikalık ders ve on beş dakikalık ara dinlenmeden oluşan zaman dilimidir. Buradaki "en az" düşerse tanım bozulur. İkinci nokta: eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır; eğitim süreleri haftalık çalışma süresinin üzerine çıkarsa bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir. İkisi de metinde geçiyor, tek başına "fazla çalışma" diyen şık eksiktir. Ortam tarafında ise uygulamalara da imkân veren uygun ve yeterli bir mekân, uygun termal konfor şartları ve yeterli aydınlatma isteniyor.

Yetişkin sonucunu bilmek ister

Dördüncü ilke: yetişkin sonucunu bilmek, kendini değerlendirmek ister. Yönetmelik ölçmeyi dört noktada bağlıyor: eğitimden önce bireysel seviye tespiti; eğitimin sonunda ölçme ve değerlendirme, yüz puan üzerinden en az altmış puan alan başarılı; ilk sınavda başarısız olan en fazla iki defa daha sınava katılır, yine başarısız olursa temel eğitime yeniden katılır. Sonuncusu da şu: işveren eğitimlerin etkinliğine dair değerlendirme yapar ve ihtiyaç hâlinde eğitim programında veya eğitimcilerde değişiklik yapılır ya da eğitim tekrarlanır. Üç seçenek birden var; "yalnızca program değiştirilir" diyen şık yanlışır.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (RG 02.04.2026/33212). Bu Yönetmelik, 15/5/2013 tarihli ve 28648 sayılı eski Yönetmeliği yürürlükten kaldırmıştır (m.27/1) ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir (m.28/1).
- **Fazla çalışma ayrımı (m.5/6):** Metin "bu süreler **fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma** olarak değerlendirilir" der. İki kavram 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde ayrı ayrı düzenlenmiştir; şıkta yalnızca biri yazılıysa hüküm eksiktir.
- **Davranış değişikliği ölçütü (m.5/3):** İşveren, çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliğine yönelik **bilgi, tutum ve davranış değişikliği** oluşturabilecek nitelikte eğitimlerin verilmesini sağlamakla yükümlüdür. "Eğitimin amacı nedir?" tipi sorularda anahtar ifade budur.

- **İşverenin eğitim yükümlülükleri (m.5/2):** program hazırlamak ve uygulamak; uygun yer, araç ve gereçleri temin etmek; katılımı sağlamak ve **eğitim katılım tutanağı** ile kayıt altına almak; belgeleri düzenlemek; değişen ve yeni risklere göre eğitimleri yenilemek.
- **Maliyet (m.5/5):** Eğitimlerin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.
- **Mekân (m.15/1-c):** Termal konfor ve aydınlatmanın yanında, eğitimde kullanılmak üzere **günün teknolojisine uygun araç ve gereçler** de işverence sağlanır.
- **Yöntemi kim belirler (m.12/2):** Ek-1'in ilk üç konu başlığında yöntemi, teknik olanaklar ve çalışanların ihtiyacı doğrultusunda **işveren** belirler. Dördüncü konu başlığı ise tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta **yüz yüze** verilir (m.12/3).
- **Sınavın şekli (m.16/2):** Değerlendirme sınavları uzaktan, yüz yüze veya iki yöntem bir arada kullanılarak yapılabilir.

Hızlı tekrar: kendini yokla

Eğitim programı hazırlanırken kimin görüşü alınır?	Çalışanların veya temsilcilerinin görüşleri alınır.
Program hangi hâllerde güncellenir?	Mevzuat değişirse, yeni risk çıkarsa veya işe yeni alım olursa.
Bir ders saati kaç dakikadır?	En az 45 dakika ders + 15 dakika ara dinlenme.
Eğitimde geçen süre çalışma süresinden sayılır mı?	Sayılır; haftalık süreyi aşarsa fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olur.
Eğitim sürelerinin konulara dağılımında ne esas alınır?	İşyerinde yürütülen faaliyetler ile çalışanların ihtiyaçları.
Yüz yüze eğitim mekânında neler aranır?	Uygulamaya imkân veren mekân, termal konfor, yeterli aydınlatma.
Sınavda başarılı sayılmak için kaç puan gerekir?	100 puan üzerinden en az 60 puan.
Eğitim etkili olmadıysa ne yapılır?	Programda veya eğitimcilerde değişiklik yapılır ya da eğitim tekrarlanır.

Kaynaklar

- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön. m.11/1

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/yetiskin-egitimi-ilkeleri-isk-egitimi

6331'e Göre Sağlık Muayenesi Hangi Hâllerde Zorunlu?

► İnteraktif ders + 4 soru

Muayene dört hâlde zorunlu

İşveren, çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak onları sağlık gözetimine tabi tutmak zorunda. Kanun, muayenenin zorunlu olduğu dört hâli tek tek sayıyor: işe girişlerinde, iş değişikliğinde, işe dönüşlerinde ve işin devamı süresince düzenli aralıklarla. Dördüncü hâlde ölçütleri atlamayın: kanun, bu aralıkların çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirleneceğini söylüyor. Üçüncü hâlde de dikkat: iş kazası, meslek hastalığı ya da sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşma sonrası işe dönüşte muayene, çalışan talep ederse yapılıyor. Yani dört hâlden yalnızca biri talebe bağlı, diğer üçü kendiliğinden zorunlu.

Sağlık raporu kimden alınır?

Gelelim raporun kaynağına. Genel kural tek cümle: bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. Tek bir istisna var: 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri. Buralarda rapor ÇASMER'lerden, aile hekimlerinden veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da alınabilir. ÇASMER de şu demek: Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine İSG hizmeti sunmak üzere Bakanlıkça — yine hatırlatıyorum, buradaki Bakanlık Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı — yetkilendirilen çalışan sağlığı merkezi. Yani bağlı olduğu kurum Sağlık Bakanlığı, yetkilendiren kurum ÇSGB; bu ayrımı sorarlar. Az önceki iki şartı da birlikte okuyun; birazdan bunun üzerine bir soru var.

Raporsuz işe başlatma yasağı

İkinci fıkra çok net bir yasak koyuyor: tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz. Kelimeye dikkat edin, madde “işyerlerinde” demiyor, “işlerde” diyor; bu ibare 2014'te 6552 sayılı Kanunla değiştirildi. Şıklarda “işyerlerinde” ifadesini gördüğünüzde kırmızı alarm verin.

İtiraz nereye, masrafı kim öder?

Üç ayrıntı daha. Bir: rapora itiraz edilecekse muhatap Sağlık Bakanlığınca belirlenen hakem hastanelerdir ve verilen kararlar kesindir. Buraya dikkat: periyodik muayene aralığını belirleyen ÇSGB idi, ama itirazın muhatabı Sağlık Bakanlığı. İki: sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz. Üç: muayene yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarı korunsun diye sağlık bilgileri gizli tutulur.

En çok karıştırılan üç ayrıntı

Soldaki üç ifade sınavda en sık gördüğünüz çeldiriciler. Eskiden madde “10'dan az” diyordu, 2017'de 7033 sayılı Kanunla “50'den az” oldu; eski hâli hâlâ şıklarda dolaşıyor. İtirazın ÇSGB'ye yapıldığı da klasik bir tuzak. Ve masrafın çalışana yansıtılabileceği iddiası: kesinlikle yanlış.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** 6331 s. Kanun m.15 (RG 30/6/2012-28339) — m.15/1 sağlık gözetimi ve dört zorunlu muayene hâli; m.15/2 tehlikeli/çok tehlikeli işlerde raporsuz işe başlatma yasağı; m.15/3 raporun kaynağı ve itiraz; m.15/4 maliyet; m.15/5 gizlilik.
- **“Bakanlık” kimdir?** 6331 m.3/1-a: Kanunda geçen “Bakanlık”, **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıdır**. Bu yüzden m.15/1-b-4'teki düzenli aralıkları ÇSGB belirler; buna karşılık m.15/3'teki hakem hastaneleri **Sağlık Bakanlığı** belirler. İki merci karıştırılmamalıdır.

- **Periyodik tekrar süreleri (sonraki dersin konusu):** İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön. (RG 20/7/2013-28713) m.9/2-c-3: az tehlikeli işlerde en geç **5 yılda bir**, tehlikeli işlerde en geç **3 yılda bir**, çok tehlikeli işlerde en geç **yılda bir**, özel politika gerektiren gruptan çocuk, genç ve gebe çalışanlarda en geç **6 ayda bir**. İşyeri hekimi gerek görürse bu süreler kısaltılır.
- **Form:** İşe giriş ve periyodik sağlık muayenesi ile tetkik sonuçları, aynı Yönetmeliğin **EK-2'**deki örneğine uygun düzenlenir ve işyerinde muhafaza edilir (m.9/2-c-4). Diğer sağlık personeli, çalışanın sağlık ve çalışma öyküsünü işe giriş/periodyk muayene formuna yazar (m.16/2-b).
- **Geçici ve alt işveren çalışanları:** İşyeri hekimi, başka işverenden geçici gönderilen çalışanlar ile alt işveren çalışanlarının işe uygunluk raporlarının süresinin dolup dolmadığını kontrol eder (m.9/2-c-10, Ek:RG-18/12/2014-29209).
- **ÇASMER tanımı:** Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine İSG hizmeti sunmak üzere 6331 kapsamında **Bakanlıkça (= ÇSGB'ce)** yetkilendirilen, gerekli donanım ve personele sahip birim (6331 m.3/1-t, Ek:9/1/2025-7538/18 md.).
- **Madde metnindeki üç değişiklik:** m.15/2'deki "işyerlerinde" ibaresi 10/9/2014-6552/17 md. ile "işlerde"; m.15/3'teki "10'dan az" ibaresi 18/6/2017-7033/85 md. ile "50'den az" yapıldı. Aynı fıkranın ikinci cümlesindeki "kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de" ibaresi 9/1/2025-7538/21 md. ile "ÇASMER'lerden, aile hekimlerinden veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da" oldu.
- **İdari para cezası:** m.15/1 ve m.15/2 yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverene, sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan **her çalışan için** ceza uygulanır; Kanun metnindeki maktu tutar bin Türk Lirasıdır (6331 m.26/1-f).

Hızlı tekrar: kendini yokla

Sağlık muayenesi kaç hâlde zorunludur?	Dört hâlde: işe giriş, iş değişikliği, işe dönüş, düzenli aralıklar.
İşe dönüşte muayene hangi şartla yapılır?	Çalışan talep ederse.
Periyodik muayene aralığını kim, neye göre belirler?	ÇSGB; çalışanın/işin niteliği ve işyerinin tehlike sınıfına göre.
Kanun kapsamındaki rapor kural olarak kimden alınır?	İşyeri hekiminden.
50'den az çalışanı olan az tehlikeli işyerinde rapor kimden alınır?	ÇASMER, aile hekimi veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da.
Raporsuz işe başlatılamayacak olanlar kimlerdir?	Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıftaki işlerde çalışacaklar.
Rapora itiraz nereye yapılır?	Sağlık Bakanlığınca belirlenen hakem hastanelere; kararlar kesindir.
ÇASMER nedir?	Sağlık Bakanlığına bağlı ama ÇSGB'ce yetkilendirilen çalışan sağlığı merkezi.

Kaynaklar

- 6331 s. Kanun metni başlığı
- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön.

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/6331-saglik-muayenesi

Periyodik Muayene Kaç Yılda Bir Tekrarlanır?

► İnteraktif ders + 4 soru

Periyodik muayene nedir?

Önce çerçeveyi kuralım. 6331 sayılı Kanunun 15'inci maddesi, işverene dört hâlde sağlık muayenesi yaptırma yükümlülüğü getiriyor. Bugün dördüncüsündeyiz; kanunun ifadesi şu: işin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla. Buradaki Bakanlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. Düzenli aralıklarla yapılan bu muayenenin adı periyodik muayene; dersin tamamı onunla ilgili.

Periyodik muayene en geç ne zaman tekrarlanır?

Şimdi asıl tablo. Az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir. Bir de özel politika gerektiren grup var; ama yönetmelik altı aylık süreyi bu grubun hepsine değil, yalnızca çocuk, genç ve gebe çalışanlara yazıyor. Onlarda en geç altı ayda bir. Dikkat edin, hepsinin başında 'en geç' yazıyor.

Süre neye göre belirlenir, kim kısaltır?

Peki bu süre neye göre belirleniyor? Kanun, bu aralıkların Bakanlıkça belirleneceğini söylüyor. Yönetmelik de üç ölçütü öncelikli sayıyor: çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği. Bunların yanında uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesinin sonuçları da esas alınıyor. İşyeri hekiminin payı ise şu: gerek görürse bu süreyi kısaltmak.

Bu süreler tavan, taban değil

Klasik tuzak şu: tehlikeli sınıfta muayene iki yılda bir yapılıyorsa bu aykırı mı? Hayır. Üç yıl en geç süre, yani tavan. Daha sık muayene tamamen uygun. Aynı mantıkla süre kısaltılabilir ama 'en geç' ifadesi yüzünden uzatılamaz. Yönetmelik de açıkça diyor ki işyeri hekiminin gerek görmesi hâlinde bu süreler kısaltılır. Şıklarda 'iki katına çıkarılır' görürseniz elemeyi rahat yapın.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön. (RG 20/7/2013-28713) m.9/2-c-3. Hüküm RG 18/12/2014-29209 ile değişik; yönetmelikte en son 4/2/2024 tarihli değişiklik yapılmıştır.
- **Maddenin tam ifadesi:** "Çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda; az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir, özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç altı ayda bir defa olmak üzere periyodik muayene tekrarlanır. Ancak işyeri hekiminin gerek görmesi halinde bu süreler kısaltılır."
- **Sağlık muayenesinin dört hâli:** 6331 m.15/1-b — işe girişte, iş değişikliğinde, iş kazası/meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalardan sonra işe dönüşte (talep hâlinde) ve işin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla. Kanunda geçen "Bakanlık", Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıdır (6331 m.3/1-a).
- **Altı ay kuralının kapsamı:** Yönetmelik özel politika gerektiren grupları geniş sayar: gebe veya emziren kadınlar, 18 yaşından küçükler, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı olanlar, kronik hastalığı olanlar, yaşlılar, malul ve engelliler, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi (m.9/2-b-2). Altı aylık en geç süre ise bu gruptan yalnız çocuk, genç ve gebe çalışanlar için yazılmıştır (m.9/2-c-3).

- **Rapor zorunluluğu:** 6331 m.15/2 — tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.
- **Raporu kim verir:** 6331 m.15/3 — raporlar işyeri hekiminden alınır; 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ÇASMER'lerden, aile hekimlerinden veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da alınabilir (ibare 9/1/2025 tarihli 7538 s.K. m.21 ile değişik). Raporlara itiraz, Sağlık Bakanlığınca belirlenen hakem hastanelere yapılır; kararlar kesindir.
- **Maliyet:** 6331 m.15/4 — sağlık gözetiminden doğan tüm maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz. m.15/5 — sağlık bilgileri gizli tutulur.
- **Kayıt:** İşyeri Hekimi Yön. m.9/2-c-4 — işe giriş ve periyodik muayene ile tetkik sonuçları EK-2'deki örneğe uygun düzenlenir ve işyerinde muhafaza edilir.

Hızlı tekrar: kendini yokla

Az tehlikeli sınıfta periyodik muayene en geç kaç yılda bir?	En geç beş yılda bir tekrarlanır.
Tehlikeli sınıfta periyodik muayene en geç kaç yılda bir?	En geç üç yılda bir tekrarlanır.
Çok tehlikeli sınıfta periyodik muayene en geç ne zaman?	En geç yılda bir tekrarlanır.
Çocuk, genç ve gebe çalışanlarda tekrar süresi nedir?	En geç altı ayda bir tekrarlanır.
İşyeri hekimi gerek görürse bu sürelerle ne olur?	Kısaltılır; “en geç” sınırı nedeniyle uzatılamaz.
Altı ay kuralı hangi çalışanlara uygulanır?	Özel politika gerektiren gruptan yalnız çocuk, genç ve gebe çalışanlara.
Süre belirlenirken öncelikle ne dikkate alınır?	Çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği.

Kaynaklar

- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personeli Yön.
- 6331 sayılı Kanun m.15/1-b
- Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hk. Yön. m.4
- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtları

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/periodik-muayene-tekrar-sureleri

Özel Politika Gerektiren Gruplar Kimlerdir? Hekim Bu Gruplar İçin Ne Yapar?

► İnteraktif ders + 4 soru

Özel politika gerektiren gruplar kimlerdir?

Listeyi İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin dokuzuncu maddesi veriyor: gebe veya emziren kadınlar, 18 yaşından küçükler, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı olanlar, kronik hastalığı olanlar, yaşlılar, malul ve engelliler, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanlar ve birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar. İki ayrıntıya dikkat edin. Birincisi, iş kazasında listede yazan ölçüt “birden fazla”. İkincisi, madde listeyi “gibi” kelimesiyle bitiriyor; yani bunlar sayılan örnekler.

Hekim bu grupları risk değerlendirmesi başlığında korur

Peki bu liste yönetmelikte nerede duruyor? İşyeri hekiminin beş görev başlığını önceki bir derste görmüştük: rehberlik, risk değerlendirmesi, sağlık gözetimi, eğitim-bilgilendirme-kayıt ve ilgili birimlerle işbirliği. Listenin tamamının sayıldığı yer risk değerlendirmesi başlığı. Yakın takip ve koruma altına alma, bilgilendirme ve yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate alma görevleri burada. Aynı grupların uygun işe yerleştirilmesi için yapılan muayene ve rapor ise sağlık gözetimi başlığında; birazdan ona da geleceğiz. Diğer sağlık personelinin görevi de bu grupları takip etmek ve gerekli sağlık muayenelerinin yaptırılmasını sağlamak. Sınavda yakın takip görevinin başlığı sorulursa cevap risk değerlendirmesi, yerleştirme raporu sorulursa sağlık gözetimi.

6331, kadın çalışanları ayrıca anar

Aynı fikir 6331'de de var. Kanunun risk değerlendirmesini düzenleyen onuncu maddesi, dikkate alınacak hususlar arasında şunu sayıyor: genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu. Buradaki “ile” kelimesine dikkat: kadın çalışanlar örnekler arasında sayılmıyor, gruplara ayrıca ekleniyor. Yönetmelik listesinde de kadınlardan yalnızca gebe veya emziren olanlar var. Şıklarda “kadın çalışanlar” gördüğünüzde bu tuzağı hatırlayın.

Sağlık gözetimi başlığında hekim ne yapar?

Şimdi hekim iş güvenliği uzmanından ayıran başlığa, sağlık gözetimine gelelim. Yönetmelik bu başlıkta on altı görev sayıyor; bunlardan dördüne bakalım. Hekim, işe giriş ve periyodik muayeneler ile tetkikler hakkında çalışanı bilgilendiriyor ve rızasını alıyor. Sağlık gözetimini gece postaları dâhil yapıyor. Muayene ve tetkik sonuçlarını yönetmeliğin EK-2'sindeki örneğe göre düzenleyip işyerinde saklıyor. Başka bir işverenden geçici olarak gönderilen çalışanlar ile alt işveren çalışanlarının işe uygunluk raporlarının süresinin dolup dolmadığını da kontrol ediyor.

Yerleştirme raporu, ön tanı, sevk: hekim ne yapar?

Sağlık gözetiminin beşinci alt görevi doğrudan bu gruplarla ilgili. Özel politika gerektiren gruptakiler, kronik hastalığı ya da madde bağımlılığı olanlar gibi çalışanlar için hekim, uygun işe yerleştirme amacıyla muayene yapıp rapor düzenliyor. Bir çalışana meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı konursa, o kişinin çalıştığı ortamdaki diğer çalışanların muayeneleri de tekrarlanıyor. Bir de yükümlülükler maddesinden: hekim, meslek hastalığı ön tanısı koyduğu vakayı Sosyal Güvenlik Kurumunun yetkilendirdiği sağlık hizmeti sunucusuna sevk ediyor. Karıştırmayın: hakem hastane sevk yeri değil, sağlık raporuna itiraz mercii.

Emziren çalışana da 6 ayda bir muayene mi?

Son tuzak periyodik muayenede. Altı aylık süre listedeki grupların hepsine değil, yalnızca çocuk, genç ve gebe çalışanlara yazılmış. Listedeki gebeye aynı satırda duran emziren kadın için yönetmelik ayrı bir süre yazmıyor; yaşlı ya

da kronik hastalığı olan çalışan için de öyle. Bunlarda işin tehlike sınıfına göre en geç beş, üç ya da bir yıl geçerli. Gebe ile emzireni karıştırmayın.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön. (RG 20/7/2013-28713; son değişiklik RG 4/2/2024-32450) — m.9/2-b-2 (gruplar ve hekimin yakın takip görevi), m.9/2-c (sağlık gözetimi, 10 alt bent), m.9/2-c-5 (uygun işe yerleştirme raporu, diğer çalışanların muayenesinin tekrarı), m.11/5 (meslek hastalığı ön tanılı vakanın sevkı), m.16/2-c (diğer sağlık personeli).
- **Hekimin beş görev başlığı (m.9/2):** a) Rehberlik, b) Risk değerlendirmesi, c) Sağlık gözetimi, ç) Eğitim, bilgilendirme ve kayıt, d) İlgili birimlerle işbirliği. Gruplar iki bentte anılır: (b) bendinin 2 numaralı alt bendinde gruplar "... gibi" diye tek tek sayılır ve hekimin yakın takip, koruma, bilgilendirme ve risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate alma görevi düzenlenir; (c) bendinin 5 numaralı alt bendinde aynı gruplar uygun işe yerleştirme muayenesi ve raporu için yeniden anılır. "Hangi başlık" sorusunda hangi görevin sorulduğuna bakın.
- **Sevk hükmünün sınırı:** m.11/5 yalnız meslek hastalığı ön tanısını düzenler: hekim, meslek hastalığı ön tanısı koyduğu vakaları Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.
- **Periyodik muayene (önceki ders):** m.9/2-c-3 — az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç 5 yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç 3 yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir; özel politika gerektiren gruptan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç 6 ayda bir. İşyeri hekiminin gerek görmesi hâlinde bu süreler kısaltılır. Gebe veya Emziren Kadınlar Yön. m.11/1 ise ayrı bir konudur: gebe çalışana gebeliği süresince periyodik kontrolleri için ücretli izin verilir; emziren çalışan için bu yönetmelikte de ayrı bir muayene aralığı yoktur.
- **Aynı ifade başka metinlerde:** Risk Değerlendirmesi Yön. m.8/1-ı — tehlikeler tanımlanırken toplanacak bilgiler arasında "Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu" sayılır. Gürültü Yön. m.8/5 ve Titreşim Yön. m.8/4 — işveren, alınacak önlemlerin 6331 m.10 uyarınca "özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların" durumlarına uygun olmasını sağlar; kadın çalışanlar burada da gruplardan ayrı anılır. 6331 m.30/1-a — özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenecek konular arasındadır.
- **Eğitim:** Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön. (RG 2/4/2026-33212) m.20/1 — on beş yaşını bitirmiş ancak on sekiz yaşını doldurmamış genç çalışanlar, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren grupların özellikleri dikkate alınarak gerekli eğitimler verilir; engelli çalışanlar için eğitim, erişilebilirlik standartlarına uygun alternatif formatları içerir.
- **Gizlilik:** İşyeri Hekimi Yön. m.11/1 — hekim, çalışanın kişisel sağlık dosyasındaki bilgileri gizli tutmakla yükümlüdür.

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

Listede yaşa bağlı iki grup hangileridir?	18 yaşından küçükler ve yaşlılar.
İş kazası geçmişi hangi durumda listeye girer?	Birden fazla iş kazası geçirmiş olunca.
Grupları yakın takip görevi hangi başlıktadır?	Risk değerlendirmesi (b-2); uygun işe yerleştirme raporu ise sağlık gözetimi (c-5).
Diğer sağlık personeli bu gruplar için ne yapar?	Takip eder, gerekli muayenelerin yaptırılmasını sağlar.
6331 m.10'da kadın çalışanlar nasıl anılır?	Gruplara "ile" bağlacıyla ayrıca eklenir.
Gece postası da sağlık gözetimine dâhil mi?	Evet; hekim gözetimi gece postaları dâhil yapar.
Muayene sonuçları hangi örneğe göre düzenlenir?	EK-2 örneğine göre; sonuçlar işyerinde saklanır.

Meslek hastalığı ön tanılı vakayı hekim nereye sevk eder?

SGK'nın yetkilendirdiği sağlık hizmeti sunucularına.

Kaynaklar

- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personeli Yön.
- İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hk. Yön. m.9/1
- 6331 sayılı Kanun m.10/1-ç
- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtl
- İSG Risk Değerlendirmesi Yön. m.8/1-ı
- Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yön. m.8/5

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/ozel-politika-gerektiren-gruplar

Acil Durum Planı Aşamaları Nelerdir? Acil Durumlar Nasıl Belirlenir?

► İnteraktif ders + 4 soru 📺 Ders videosu (YouTube) 📺 Ders videosu (YouTube)

Acil durum: ivedilikle müdahale gerektiren olay

Önce kavramın kendisi. Yönetmeliğe göre acil durum; işyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek ya da işyerini dışarıdan etkileyebilecek, ivedilikle müdahale gerektiren olaylardır. Tanımda örnekler de sayılıyor: yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, zehirlenme, salgın hastalık, radyoaktif sızıntı, sabotaj ve doğal afet. İki ifadenin altını çiziniz: ivedilikle müdahale gerektiren ve dışarıdan etkileyebilecek. Yani olayın kaynağı işyerinin dışında olsa bile, işyerinizi etkileyebiliyorsa tanıma giriyor.

Acil durum planı yedi aşamada hazırlanır

Plan yedi aşamada hazırlanıyor ve sıra önemli. Bir: acil durumların belirlenmesi. İki: bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması. Üç: görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi. Dört: acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması. Beş: dokümantasyon. Altı: tatbikat. Yedi: planın yenilenmesi. Kısaca şöyle ezberleyin: belirle, önle, görevlendir, müdahaleyi kur, yaz, dene, yenile. Başlangıç noktası da belli: tüm işyerlerinde tasarım veya kuruluş aşaması.

Acil durumlar neye bakılarak belirlenir?

Birinci aşamaya yakından bakalım: acil durumlar neye bakılarak belirlenir? Yönetmeliğin bu aşamaya ayırdığı madde iki şeye bakmamızı istiyor: yapılmış risk değerlendirmesinin sonuçlarına ve saydığı ihtimallere. Bu ihtimaller şunlar: yangın ve patlama; tehlikeli kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddelerden kaynaklanan yayılım, zehirlenme ve salgın hastalık; doğal afet; ve sabotaj. Dikkat edin: listede salgın hastalık var, meslek hastalığı yok. Bir de şu: madde “ve benzeri hususlar” diyor; yani liste bu dördüyle sınırlı değil.

Görevlendirme: 30 – 40 – 50 kuralı

Üçüncü aşama görevlendirme. Önceki derslerde gördüğümüz kuralı hatırlayalım: söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her biri için çok tehlikelide her 30, tehlikelide her 40, az tehlikelide her 50 çalışana kadar en az bir destek elemanı görevlendiriliyor. Kural her ekip için ayrı ayrı uygulanıyor; ancak 10'dan az çalışanı olan işyerinde bu üç ekibin tamamı için en az bir destek elemanı yeterli. İlk yardım ekibi bu hesaba girmiyor; o, İlk Yardım Yönetmeliğine göre belirleniyor. Ekip sayılarını ilerideki bir derste örneklerle ayrıca çalışacağız.

Plan iki yoldan yenilenir

Son aşama yenileme ve iki yolu var. Bu derste asıl üzerinde duracağımız, değişikliğe bağlı yol: işyerinde veya yakın çevresinde, belirlenmiş acil durumları etkileyebilecek ya da yeni acil durumların ortaya çıkmasına neden olacak bir değişiklik olursa plan süre beklenmeden, tamamen veya kısmen yenilenir. “Yakın çevresinde” ifadesi 2021 değişikliğiyle eklendi. Yani değişiklik işyerinin içinde olmasa da, yakın çevresinde olup acil durumları etkiliyorsa plan yine yenilenir. Süreye bağlı ikinci yolu ve tatbikatı önceki derslerde gördük: hiçbir değişiklik olmasa da plan çok tehlikelide en geç iki, tehlikelide dört, az tehlikelide altı yılda bir yenilenir; tatbikat ise maden işyerleri dışında en geç yılda bir yapılır.

Risk değerlendirmesi bir aşama değil, girdi

Şimdi bir sınav tuzağı. Şıklarda “risk değerlendirmesinin yapılması” diye bir aşama görürseniz durun. Yedi aşamanın içinde böyle bir aşama yok. Risk değerlendirmesi planın girdisidir: birinci aşamada, acil durumlar belirlenirken sonuçları kullanılır. İkisinin ortak noktası ise şu: hem risk değerlendirmesi hem acil durum planı tasarım veya kuruluş aşamasından başlar.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (RG 18/6/2013-28681; değişiklik RG 1/10/2021-31615). Tanım m.4/1-a, aşamalar m.7/1, acil durumların belirlenmesi m.8/1, ekipler m.11, tatbikat m.13, yenileme m.14.
- **Her aşamanın kendi maddesi var (Üçüncü Bölüm):** belirleme m.8, önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler m.9, müdahale ve tahliye yöntemleri m.10, acil durum ekipleri m.11, dokümantasyon m.12, tatbikat m.13, yenileme m.14. Dikkat: m.7/1'deki sırada görevlendirme 3., müdahale ve tahliye 4. aşamadır; madde numaralarında bu ikisinin sırası terstir (m.10 müdahale-tahliye, m.11 ekipler).
- **Diğer tanımlar (m.4/1-b, c):** Acil durum planı, işyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler ile uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı plandır. Toplanma yeri, acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş güvenli yerdir.
- **İşverenin yükümlülükleri (m.5/1):** muhtemel acil durumları çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ve çevre şartlarını dikkate alarak önceden belirler (a); gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar (c); planı hazırlar ve tatbikatların yapılmasını sağlar (ç); işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibat düzenlemesi yapar (e); enerji kaynakları ve tehlike yaratabilecek sistemlerin güvenli biçimde devre dışı bırakılmasını düzenler (f); alt işveren ve geçici iş ilişkisiyle çalışanları, müşteri, ziyaretçi ve toplu faaliyet katılımcılarını bilgilendirir (g); acil durumda kullanılacak KKD ve müdahale ekipmanının belirlenmiş acil durumlara ve ekip görevlerine uygun olmasını sağlar (ğ). Özel görevlendirilen çalışanların sorumlulukları işverenin yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz (m.5/2).
- **Çalışanın yükümlülükleri (m.6/1):** önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uyar; makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda acil durumla karşılaştığında **hemen en yakın amirine, acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya çalışan temsilcisine** haber verir (işyeri hekimi veya destek elemanı bu listede yoktur); olay yerine gelen ekiplerin talimatlarına uyar; kendisinin ve arkadaşlarının hayatını tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranır.
- **Çalışanın müdahalesi (m.6/2):** Amirine hemen haber veremediği ciddi ve yakın tehlikede çalışan, bilgisi ve mevcut teknik donanımı çerçevesinde müdahale edebilir; ihmal veya dikkatsiz davranışı olmadıkça bu müdahaleden sorumlu tutulamaz.
- **Önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler (m.9):** gerektiğinde ölçüm ve değerlendirme yapılır (m.9/2); tedbirler risklerden korunma ilkelerine uygun olur ve **toplu korumayı esas alır** (m.9/3).
- **Müdahale ve tahliye (m.10):** uyarı verme, arama, kurtarma, tahliye, haberleşme, ilk yardım ve yangınla mücadele gibi yöntemler belirlenir ve yazılı hale getirilir (m.10/1); tahliye sonrası sayım dâhil kontroller yapılır (m.10/2); yaşlı, engelli, gebe çalışanlar ile kreşteki çocuklara tahliye refakat tedbiri alınır (m.10/4); Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik dikkate alınır (m.10/5); müşteri, ziyaretçi gibi diğer kişiler (m.10/6) ile yakındaki işyerleri ve çevreden gelebilecek olumsuz etkiler (m.10/7) göz önünde bulundurulur.

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

İşyeri dışında başlayan olay acil durum sayılır mı?

Evet; işyerini dışarıdan etkileyebiliyor ve ivedilikle müdahale gerektiriyorsa.

Acil durum planının birinci aşaması nedir?

Acil durumların belirlenmesi; süreç tasarım veya kuruluş aşamasından başlar.

Görevlendirmeden hemen sonra hangi aşama gelir?

Müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması (4. aşama).

Dokümantasyondan sonraki iki aşama hangileridir?

Önce tatbikat, sonra planın yenilenmesi (6. ve 7. aşamalar).

Acil durumlar neye bakılarak belirlenir?	Risk deęerlendirmesi sonuçları ile yangın-patlama, yayılım, doğal afet, sabotaj ihtimali.
Listede salgın hastalık mı var, meslek hastalığı mı?	Salgın hastalık. Meslek hastalığı bu listede sayılmaz.
Çok tehlikelide söndürme ekibine her kaç çalışana kadar 1 kişi?	Her 30 çalışana kadar en az 1 destek elemanı; kurtarma ve koruma için de ayrı ayrı.
Yakın çevrede acil durumları etkileyen deęişiklik olursa?	Plan süre beklenmeden tamamen veya kısmen yenilenir.

Kaynaklar

- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön.
- İlk Yardım Yönetmelięi
- İSG Risk Deęerlendirmesi Yön.
- Çalışanların İSG Eęitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.
- Resmî Gazete fihristi 02.04.2026/33212; Eęitim Yön. m.27
- İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eęitimleri Hk. Yön.

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/acil-durum-plani-asamalari

Acil Durum Planında Neler Bulunur? Tahliye Planı ve Kroki Farkı

► İnteraktif ders + 4 soru 📺 Ders videosu (YouTube) 📺 Ders videosu (YouTube)

Plan en az bu yedi bentle yazıya dökülür

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğin 12'nci maddesi, planın en az hangi başlıkları kapsayacağını sayar. Bentler a'dan f'ye gider ama araya 4 girdiği için tam yedi bent vardır. İlk üçü planın künyesi: işyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı; planı hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı; hazırlandığı tarih ve geçerlilik tarihi. Yedinci ve son bent, yani f bendi: tahliye planı. Aşamalar planın hangi adımlar izlenerek hazırlandığını gösterir; bentler ise plana en az neyin yazılacağını.

Tahliye planında yedi unsur bulunur

Bentleri gördük; şimdi üçüncü yediye, f bendinin içine giriyoruz. f bendindeki tahliye planı, işyerini ya da işyerinin bölümlerini gösterir ve içinde yedi unsur bulunur. Bir: yangın söndürme amaçlı olanlar dâhil acil durum ekipmanlarının yerleri. İki: ilkyardım malzemelerinin yerleri. Üç: kaçış yollarını, toplanma yerlerini ve varsa uyarı sistemlerini gösteren kroki. Dört: görevlendirilen çalışanlar ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri. Beş: ulusal ve yerel kurum ve kuruluşların acil durum irtibat numaraları. Altı: kimyasal yayılım, parlama ya da patlama gibi özel riskleri barındıran bölümler. Yedi: elektrik ve gaz akışının kesim noktaları ve vanaları. Altıncı ve yedinci unsur 2021 değişikliğiyle eklendi.

Kroki mi, tahliye planı mı? 2021'de adlar yer değiştirdi

Şimdi dikkat. Yönetmeliğin 2013 metninde f bendinin, yani bütünün adı krokiydi; üçüncü unsurun, yani parçanın adı ise tahliye planıydı. 1 Ekim 2021'de yayımlanan değişiklik bu iki adı karşılıklı değiştirdi. Unsurların yeri değişmedi; değişen, bütüne ve parçaya verilen adlar. Bugün bütünün adı tahliye planı; kaçış yollarını, toplanma yerlerini ve varsa uyarı sistemlerini gösteren parçanın adı kroki. Eski tarihli bir kaynakta bu iki adın ters kullanıldığını görürseniz şaşmayın. Aralık sınavında 1 Eylül 2026'da yürürlükte olan metin esas alınıyor ve o tarihte yürürlükte olan metin, 2021 değişikliğini içeren bugünkü metin.

İşveren onaylar, hazırlayanlar paraflar

Plan yazıya döküldükten sonra sıra onaya ve imzaya gelir. Planı işveren onaylar. Sayfalar numaralandırılır. Her sayfayı planı hazırlayan kişiler paraflar, son sayfayı da yine onlar imzalar. Karıştırmayın: işverenin buradaki rolü onay; her sayfadaki paraf hazırlayanlara ait. Bir de 2021'den beri, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun güvenli elektronik imzayla imzalanmış planlar da geçerli.

Plan saklanır, tahliye planı asılır

Hangi belge saklanır, hangisi asılır? Acil durum planının kendisi, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır. Tahliye planı ise işyeri bina ve eklentilerinin giriş ve çıkışlarına ve katlara asılır. Acil durum ekiplerindeki destek elemanlarının listesi de işyerinde asılır. İkisi için de ölçü aynı: çalışanların görüş seviyesine uygun yükseklikte ve görünür şekilde.

Planın örnek formu Ek-1'de

Son olarak ekler. Yönetmeliğin üç eki var ve üçü de 2021 değişikliğiyle eklendi. Ek-1 acil durum planı formu, Ek-2 tatbikat formu, Ek-3 ise ekiplerin görevlendirilmesine ilişkin örnek tablo. Yönetmelik Ek-1'i, plan hazırlanırken kullanılabilecek örnek form diye anıyor. Tatbikat formunda ise tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksikliklere göre yapılacak düzenlemeler yer alıyor; bunu tahliye planıyla karıştırmayın.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (RG 18/6/2013-28681) m.12 "Dokümantasyon". Maddenin (f) bendindeki ve 3 numaralı alt bendindeki ibareler, 5 numaralı alt bendi ile 2. ve 3. fıkraları RG 1/10/2021-31615 ile değiştirildi; 6 ve 7 numaralı alt bentler ile 4. fıkra eklendi (değişiklik yönetmeliği m.6). Ek-1, Ek-2 ve Ek-3 aynı değişikliklerle eklendi (değişiklik yönetmeliği m.12). Yönetmeliğin başka değişikliği yoktur; 01.09.2026'da yürürlükte olan metin budur.
- **Kroki ve tahliye planı bir ibare değişikliğidir:** değişiklik yönetmeliği m.6, (f) bendindeki "kroki" ibaresini "tahliye planı", 3 numaralı alt bentteki "tahliye planı" ibaresini "kroki" olarak değiştirdi. Alt bentlerin numarası ve yeri aynı kaldı; 6 ve 7 numaralı alt bentler sona eklendi.
- **2013 metninden diğer farklar (m.12):** 5 numaralı alt bent eskiden "ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları" idi; bugün "acil durumlara ilgili ulusal ve yerel kurum ve kuruluşların acil durum irtibat numaraları". Eski m.12/3'e göre kroki "bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak" bulunduruluyordu; bugün tahliye planı bina ve eklentilerinin giriş ve çıkışları ile katlarda asılır. Eski m.12/2'de işveren onayı ve güvenli elektronik imza hükmü yoktu.
- **Tahliye planı bölüm bölüm hazırlanabilir:** f bendi tahliye planının "işyerini veya işyerinin bölümlerini" göstereceğini söyler (m.12/1-f); Ek-1 formunun 7. bölümü işyerinin "her bölümü" için hazırlanan tahliye planlarına ayrılmıştır.
- **Ek-1 Acil Durum Planı Formu:** üst kısımda hazırlayanın adı, soyadı, unvanı ile hazırlanma tarihi, geçerlilik tarihi, revizyon no ve revizyon tarihi; bölümler: 1) işyeri bilgileri (adı/unvanı, adres, iletişim, işverenin adı soyadı/unvanı, tehlike sınıfı, çalışan sayısı), 2) işyeri için belirlenen acil durumlar, 3) toplanma yeri (toplanma yerini işaret eden kroki), 4) işyerini dışarıdan etkileyebilecek işyerleri (unvanı, faaliyet konusu, etki türü), 5) her acil durum için önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler, 6) müdahale yöntemleri (akış şeması veya maddeler hâlinde prosedür), 7) tahliye planları, 8) acil durum ekipleri (söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım tabloları; ekip başı, sorumluluk alanı, telefon, imza). En altta planı onaylayan işveren/işveren vekilinin adı soyadı ve imzası yer alır. Formun dipnotuna göre sorumluluk alanı, destek elemanının acil durumlara ilişkin görevini gerçekleştireceği işyerinin ilgili birim veya bölümüdür.
- **Risk değerlendirmesi dokümanı ile kıyas:** RD Yönetmeliği m.11/2 benzer kuralı koyar: sayfalar numaralandırılır, gerçekleştiren kişiler her sayfayı paraf eder, son sayfayı imzalar ve doküman işyerinde saklanır; m.11/3'e göre RD dokümanı elektronik ortamda hazırlanıp arşivlenebilir. RD dokümanında gerçekleştirenlerden iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin Bakanlıkça verilmiş belge bilgileri de yazılır (RD Yön. m.11/1-b); acil durum planında hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı sayılır (m.12/1-b).
- **Bilgilendirme:** İşveren; varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanlarını, müşteri ve ziyaretçileri, toplantı, seminer, konferans ve eğitim gibi toplu faaliyetlerin katılımcılarını acil durumlar, tahliye planı, kaçış yolları, toplanma yerleri ve acil durum ekipleri hakkında bilgilendirir (m.5/1-g). Tüm çalışanlar acil durum planları ve destek elemanları hakkında bilgilendirilir (m.15/1).
- **Toplanma yeri (m.4/1-c):** acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş güvenli yer. Tahliye sonrası, işyerinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayım dâhil kontroller yapılır (m.10/2).

🔄 Hızlı tekrar: kendini yokla

Plan a'dan f'ye kaç bentle dokümanite edilir?

Yedi: a, b, c, ç, d, e, f. Son bent (f) tahliye planıdır.

Plana en az hangi iki tarih yazılır?

Hazırlanıldığı tarih ve geçerlilik tarihi.

Kroki mi tahliye planının parçası, tersi mi?

Kroki, tahliye planının 3. unsuru; 2013 metninde adlar tersti.

Krokide neler yer alır?	Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması hâlinde uyarı sistemleri.
Tahliye planında enerjiyle ilgili hangi unsur var?	Elektrik ve gaz akışının kesim noktaları ve vanalar.
Planı kim onaylar, her sayfayı kim paraf eder?	İşveren onaylar; paraf ve son sayfa imzası hazırlayanların işi.
Plan saklanır mı, asılır mı?	Plan ekiplerin ulaşacağı yerde saklanır; tahliye planı asılır.
Güvenli elektronik imzalı plan geçerli mi?	Evet; 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygunsa.

Kaynaklar

- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön.
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. Değişiklik Yön.
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön., ilk yayım RG 18/6/2013-28681, m.12
- RG 1/10/2021-31615 ekleri
- ÇSGB İSGGM '2026 Yılı İSG Sınavları Hakkında Duyuru'
- İSG Risk Değerlendirmesi Yön. m.11/1-b, m.11/2, m.11/3

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/acil-durum-planinda-neler-bulunur-tahliye-plani-kroki

Söndürme, Kurtarma ve Koruma Ekibi Kaç Kişi Olmalı? Ek-3 Tablosu ve Yuvarlama

► İnteraktif ders + 4 soru

Her ekibe ayrı ayrı: bölün, yukarı yuvarlayın

Kuralı önceki derslerde görmüştük: söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her biri için çok tehlikelide her 30, tehlikelide her 40, az tehlikelide her 50 çalışana kadar en az bir destek elemanı. Bugün işin hesap tarafındayız. Çalışan sayısını ilgili sayıya bölün, sonucu yukarı yuvarlayın. Çıkan sayı her ekip için ayrı ayrı geçerli ve bir alt sınır, çünkü yönetmelik 'en az' diyor. Formül kutusundaki nota dikkat: bu hesap 10 ve üzeri çalışan için. İlk yardım ekibi ise bu hesaba hiç girmiyor. Bir not daha: bu, Acil Durumlar Yönetmeliği'nin destek elemanı hesabı; Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik bina ekipleri için ayrıca asgari kişi sayısı koyuyor, onu ayrı bir derste göreceğiz.

Tam katlar dâhil: sınırdaki sayı alt basamakta kalır

Yönetmeliğin ekinde bunun hazır bir örnek tablosu var: Ek-3. Çok tehlikelide 10 ile 30 arası her ekibe bir kişi, 31 ile 60 arası iki, 61 ile 90 arası üç kişi. Tehlikelide basamaklar 40'ar, az tehlikelide 50'şer ilerliyor. Tablonun bir de toplam sütunu var: üç, altı, dokuz; yani ekip başına düşen sayının üç katı. Dikkat edin: 30, 60, 90 gibi tam katlar alt basamakta kalıyor; yönetmelik bunu '30 ve katları dâhil edilir' diye yazıyor. 60 çalışan iki kişi, 61 çalışan üç kişi. Kapaktaki soruya dönelim: tehlikeli sınıfta 81 çalışan, 41–80 basamağını bir çalışanla aşıyor. Söndürme ekibine üç destek elemanı gerekiyor.

Tablo 90 · 120 · 150'de biter, hesap sürer

Peki çalışan sayısı tablodan büyükse? Ek-3 çok tehlikelide 90'da, tehlikelide 120'de, az tehlikelide 150'de bitiyor; son satırda yalnızca üç nokta var. Tablonun dipnotu şunu söylüyor: sayı arttıkça destek elemanı sayısı yönetmeliğin 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasına uygun olarak belirlenir. Yani tablo biter, formül devam eder. Çok tehlikelide 91 ile 120 arası her ekibe dört kişi, 121 ile 150 arası beş kişi. Her 30 çalışanda bir kişi ekleniyor ve tam katlar yine alt basamakta: 120 çalışan dört kişi, 121 çalışan beş kişi.

Küsurat ne olursa olsun yukarı yuvarlanır

Şimdi tablonun çok ötesindeki bir sayıyla bütün adımları yapalım. Az tehlikeli sınıf, 402 çalışan. 402 bölü 50, 8 virgöl 04. Virgülden sonraki kısım çok küçük ama fark etmez: 8 kişiyle 400 çalışan karşılanıyor, son 2 çalışan açıkta kalıyor. Bu yüzden yukarı yuvarlıyoruz: her ekip için 9 kişi. Soru toplamı istiyorsa üç ekiple çarpıyoruz: 9 çarpı 3, 27 destek elemanı. Tersini de unutmayın: 400 çalışan olsaydı bölme tam 8 çıkardı ve sayı 8'de kalırdı. Yukarı yuvarlama yalnızca küsurat varsa yapılır.

10'dan az çalışan: üç ekibe tek kişi yeter

Hesabın bir de alt eşiği var: 10. Çalışan sayısı 10'dan azsa, yani 1 ile 9 arasındaysa, söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin tamamı için en az bir destek elemanı yeterli. Bu kişi ayrıca acil durumlarla ilgili ulusal ve yerel kurum ve kuruluşlarla irtibatı sağlıyor; Ek-3'te de 1–9 çalışan satırının toplamı bir. Ama çalışan sayısı 10 olduğu anda istisna bitiyor: her ekibe bir kişi, toplam üç. Dokuz çalışan: bir kişi. On çalışan: üç kişi.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (RG 18/6/2013-28681) m.11/3–4 ve Ek-3. Madde 11, RG 1/10/2021-31615 ile başlığıyla birlikte değiştirildi; Ek-3 "Ekiplerin Görevlendirilmesine İlişkin Örnek Tablo" aynı değişikliklerle eklendi (değişiklik yönetmeliği m.5 ve m.12).

- **Yangın yönetmeliğiyle ilişkisi:** Destek elemanı sayısı Acil Durumlar Yön. m.11/3'e göre hesaplanır. Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (RG 19/12/2007-26735) m.126/3 ise bina ekipleri için ayrıca asgari kişi sayısı öngörür: söndürme ve kurtarma ekipleri en az 3'er, koruma ve ilk yardım ekipleri en az 2'şer kişi. Bu kural içinde 50 kişiden fazla insan bulunan konut dışı yapılarda (ayrıca yapı yüksekliği 30.50 m'den fazla konut binaları ile 200'den fazla kişinin barındığı sitelerde) geçerlidir (m.126/1).
- **Destek elemanı tanımı:** Asli görevinin yanında İSG ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş, uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişi (6331 m.3/1-ç). Yönetmelik de "uygun donanıma sahip ve özel eğitimli" çalışan arar (m.11/3-4).
- **Ekip başı ve koordinasyon:** Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar ekipler hâlinde koordineli çalışır; her ekipte bir ekip başı bulunur (m.11/6). Ekipler arası koordinasyon için koruma ekibinden sorumlu veya sorumlular görevlendirilir (m.11/7).
- **Vardiya ve yedek:** Destek elemanları ve varsa yedekleri belirlenirken işyerindeki vardiya düzeni dikkate alınır (m.11/8).
- **Liste ve değişiklik:** Destek elemanlarının adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgilerini içeren liste, çalışanların görüş seviyesine uygun yükseklikte ve görünür şekilde asılır (m.11/9); işyerinden ayrılma, yer değişikliği ve benzeri durumlarda yerine yeniden görevlendirme yapılır (m.11/10).
- **Özel eğitim:** Söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin özel eğitimi, Binaların Yangından Korunması Hk. Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla işyerindeki iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi veya İSG hizmetini işveren yürütüyorsa işveren tarafından verilebilir; işveren ile eğitim verenlerce imzalanarak belgelendirilir. AFAD, işçi, işveren ve kamu görevlileri kuruluşları ile bunların eğitim vakıfları ve eğitim merkezleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, belediyeler veya itfaiyeler de verebilir (m.15/3). İlk yardım ekibindekilerin ilkyardımcı eğitimi İlkyardım Yönetmeliği esaslarıncı alınır (m.15/4).
- **Bilgilendirme:** Tüm çalışanlar acil durum planları ile söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım ekiplerinde görevlendirilen destek elemanları hakkında bilgilendirilir (m.15/1).

Kaynaklar

- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.11/3 birinci cümle
- Acil Durumlar Yön. Ek-3 'Ekiplerin Görevlendirilmesine İlişkin Örnek Tablo'
- İlkyardım Yönetmeliği m.19/1
- Binaların Yangından Korunması Hk. Yön. m.126/1 ve m.126/3
- 6331 sayılı Kanun m.3/1-ç
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/sondurme-kurtarma-koruma-ekibi-kac-kisi

Kaç Çalışana Bir İlk Yardım? İlk Yardımcı Sayısı Nasıl Hesaplanır?

► İnteraktif ders + 4 soru

Kaç çalışana bir ilkyardımcı?

İşyerinde kaç ilkyardımcı bulunacağını Sağlık Bakanlığının İlk Yardım Yönetmeliği belirliyor; madde numarası 19. İlk Yardımcı, ilkyardımcı belgesi olan kişi demek. Ölçüt tehlike sınıfı: az tehlikeli her 20 çalışan için 1, tehlikeli her 15 çalışana kadar 1, çok tehlikeli her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı. Tablodaki ifadeler yönetmeliğin kendi sözcükleri. Tehlike arttıkça bir ilkyardımcıya düşen çalışan azalıyor: yirmi, on beş, on. Hesaba tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfla başlayalım.

Tehlikeli ve çok tehlikeli bölün, yukarı yuvarlayın

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta hesap tek adım: çalışan sayısını 15'e ya da 10'a bölün, küsurat varsa yukarı yuvarlayın. Neden yukarı? "Her 15 çalışana kadar 1" demek, bir ilkyardımcının en çok 15 çalışana karşılaması demek: 1 ile 15 arası çalışana bir ilkyardımcı. 16'ncı çalışan bu sınırı aşıyor ve ikinci ilkyardımcıyı gerektiriyor. Kapaktaki sorunun cevabı da bu: iki. Aynı mantıkla üç ilkyardımcı en çok 45 çalışana karşılar. 46 bölü 15, 3 virgül 07; küsurat küçük ama 46'ncı çalışan açıkta kalıyor, dördüncü ilkyardımcı gerekiyor. Bölme tam çıkarsa sayı aynen kalır.

65 çalışana ilkyardım ekibi: 7 kişi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Acil Durum Planı Hazırlama Rehberinde bu okumayla uyumlu bir örnek var: çok tehlikeli sınıfta bir inşaat firması, 65 çalışan. Rehber bölme adımını yazmıyor, tablosunda yalnız sonucu veriyor: ilkyardım ekibi 7 kişi. Bizim hesabımız da aynı sonuca varıyor: 65 bölü 10, 6 virgül 5; yukarı yuvarlayınca 7. Rehber kendini tavsiye niteliğinde tanımlıyor. Aynı tabloda söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerine üçer kişi yazılmış: 65 bölü 30, 2 virgül 17; orada da üst sayı alınmış. Bu iki hesabı karıştırmayın.

Tehlikeli 30 çalışana 2, 31 çalışana 3

Şimdi sınır sayılara bakalım. Tehlikeli sınıfta 1 ile 15 çalışan arası bir, 16 ile 30 arası iki, 31 ile 45 arası üç ilkyardımcı. 30 çalışan hâlâ iki kişiyle karşılanıyor, çünkü 30 bölü 15 tam 2, küsurat yok. 31'inci çalışanla sayı üçe çıkıyor. Soru tersten de gelebilir: ilkyardımcı sayısı verilir, çalışan sorulur. O zaman çarpıyoruz: tehlikeli 4 ilkyardımcı en çok 4 çarpı 15, yani 60 çalışana yeter; 61'inci çalışanla beşinci gerekir.

Az tehlikeli: her 20 çalışan için 1

Gelelim az tehlikeliye. Yönetmelikteki ifade: her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı. 20'nin katlarında hesap net: 40 çalışana 2, 60 çalışana 3, 100 çalışana 5 ilkyardımcı. Maddenin hiçbir bendinde küsurat ya da yuvarlama cümlesi yok; Bakanlık rehberindeki örnek de yalnız çok tehlikeli sınıftan. Bu yüzden bu derste az tehlikeli hesaplarını 20'nin katlarıyla yapıyoruz; hesaplayıcıda da yalnız tehlikeli ve çok tehlikeli sınıflar var.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İlk Yardım Yönetmeliği (Sağlık Bakanlığı; RG 29/7/2015-29429) m.19/1. Madde yayımlandığı günkü metni taşır: 27/8/2020 (RG 31226) ve 27/12/2025 (RG 33120) değişiklik yönetmelikleri m.19'a dokunmadı. 01.09.2026 itibarıyla yürürlükte.
- **Madde numarası:** İlk Yardımcı bulundurulması **m.19**'dur. m.17 ilkyardım eğitici eğitmeninin, m.18 ilkyardım eğitmeninin görev ve sorumluluklarını düzenler; eğitim süreleri m.20'dedir.
- **m.19/1'in tam metni:** "İş sağlığı ve güvenliği kapsamında; a) Az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı, b) Tehlikeli işyerlerinde, her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, c) Çok tehlikeli işyerlerinde, her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, bulundurulması zorunludur." Maddenin hiçbir bendinde küsurat veya yuvarlamaya

ilişkin bir cümle yoktur. Tehlikeli ve çok tehlikelide yukarı yuvarlama, "... çalışana kadar 1" ifadesinin okunuşundan gelir: bir ilkyardımcı en çok 15 (çok tehlikelide 10) çalışanı karşılar. Aynı maddenin 2. fıkrası kurslardaki ilkyardım eğitimcilerini, 3. fıkrası MEB programında ilkyardım eğitimi verecek öğretmenlerin 16 saatlik eğitimini düzenler.

- **İlkyardımcı (m.4/1-e):** Bakanlıkça belirlenen standartlara uygun eğitimi alarak, verilen eğitim çerçevesinde uygulamalar yapabilen ilkyardımcı belgesi sahibi kişi (RG 27/8/2020 ile değişik).
- **Acil Durumlar Yönetmeliği ile bağlantı (RG 18/6/2013-28681):** İlk yardım ekibi, işverenin oluşturduğu dört acil durum ekibinden biridir (m.11/1-ç); görevi acil durumdan olumsuz etkilenen kişilerin ilk yardım müdahalelerini gerçekleştirmektir (m.11/2-ç). İşveren ilk yardım konusunda İlkyardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir (m.11/5). 30/40/50 hesabı (m.11/3) ve 10'dan az çalışan istisnası (m.11/4) yalnız söndürme, kurtarma ve koruma ekipleri içindir. İlk yardım ekibindeki destek elemanlarının ilkyardımcı eğitimleri İlkyardım Yönetmeliği esaslarına alınır (m.15/4).
- **Vardiya:** Ekiplerde görevlendirilecek destek elemanları ve varsa yedekleri belirlenirken işyerindeki vardiya düzeni dikkate alınır (Acil Durumlar Yön. m.11/8).
- **Ekip başı ve liste:** Bir konuda birden fazla çalışan görevlendirilen işyerlerinde bu çalışanlar ekip hâlinde koordineli çalışır ve her ekipte bir ekip başı bulunur (m.11/6); destek elemanlarının adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgilerini içeren liste, çalışanların görüş seviyesine uygun yükseklikte ve görünür şekilde asılır (m.11/9).

Kaynaklar

- İlkyardım Yönetmeliği m.19/1-a, b, c
- Resmî Gazete 29/7/2015, Sayı 29429, İlkyardım Yönetmeliği m.19
- İlkyardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İlkyardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- T.C. ÇSGB İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Acil Durum Planı Hazırlama Rehberi
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.11/3 ikinci cümle

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/ilkyardimci-sayisi-hesaplama

Yangın Yönetmeliğine Göre Acil Durum Ekipleri ve Görevleri Nelerdir?

► İnteraktif ders + 4 soru 📺 Ders videosu (YouTube) 📺 Ders videosu (YouTube)

Dört ekip üç tür yapıda zorunlu

Önce eşik: yönetmeliğin 126'ncı maddesinin birinci fıkrası. Baştan bir ayırım yapalım: yönetmeliğin kapsamı ülkedeki her türlü yapı, bina, tesis ve işletme; buradaki eşikler ise yalnızca dört ekibi kurma zorunluluğunun sınırı. Dört ekip üç tür yapıda zorunlu. Bir: yapı yüksekliği 30 virgöl 50 metreden fazla olan konut binaları. İki: içinde 50 kişiden fazla insan bulunan konut dışı her türlü yapı, bina, tesis ve işletme. Üç: içinde 200'den fazla kişinin barındığı siteler. Üç eşikte de kelime 'fazla'. Yani 50 kişilik bir ofis eşiği aşmıyor, 51 kişilik ofis aşıyor. Kapaktaki 60 kişilik ofis de eşiği aşıyor; orada dört ekip zorunlu. Eşiğin altındaki yapılarda ise bina sahibinin, yöneticisinin veya amirinin uygun göreceği tedbirler alınıyor.

Ekipler en az 3 · 3 · 2 · 2 kişi

Ekipleri kim kuruyor? Önce yeni bir kavram: iç düzenleme. Yönetmeliğin 136 ve 137'nci maddelerine göre kurumlar ve kişiler, binalarının özelliklerini dikkate alarak yangın önleme ve söndürme konusunda iç düzenleme yapıyor. Acil durum ekiplerinin sayısı, personelin adı ve görevleri bu düzenlemede yazılıyor; düzenlemeyi binanın sahibi, yöneticisi veya amiri yürütüyor. Ekip ihtiyacını, iç düzenlemeleri yürütmekle görevlendirilen amir belirliyor; ekipler en büyük amirin onayıyla kuruluyor. Şimdi kapaktaki sayılar: söndürme ekibi en az üç, kurtarma ekibi en az üç, koruma ekibi en az iki, ilk yardım ekibi en az iki kişi. Yönetmelikteki sırayla gidin: ilk iki ekip üçer, son iki ekip ikiye. Her ekipte bir ekip başı var; ekip başı aynı zamanda iç düzenlemeleri uygulamakla görevli amirin yardımcısı. Kurumda sivil savunma servisleri kurulmuşsa bu ekiplerin görevlerini o servisler yürütüyor.

Eşya ve evrakı koruma ekibi korur

Görevler 127'nci maddede. Söndürme ekibi binada çıkan yangına derhal müdahale ediyor, yangının genişlemesine mani oluyor ve söndürüyor. Kurtarma ekibi yangın ve diğer acil durumlarda can ve mal kurtarma işlerini yapıyor. Koruma ekibi iki iş yapıyor: kurtarma ekibinin kurtardığı eşya ve evrakı koruyor, yangın nedeniyle çıkabilecek panik ve kargaşayı önüyor. İlk yardım ekibi de yangın sebebiyle yaralanan veya hastalananlara ilk yardım yapıyor. Vurgulu satıra dikkat: eşya ve evrakı kurtarma ekibi kurtarıyor ama koruyan, koruma ekibi.

İtfaiye gelince ekipler itfaiye amirinin emrine girer

Peki yangın çıktığında komuta kimde? Cevap 128'inci maddede. Yangın haberini alan ekipler kendi araç-gereç ve malzemelerini alıp derhal olay yerine gidiyor. İtfaiye gelinceye kadar ekiplerin sevk ve idaresi, az önce gördüğümüz iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amir veya yardımcılarında; ekipler emri onlardan alıyor. İtfaiye gelince ekipler derhal itfaiye amirinin emrine giriyor. Olay yerinde kurtarma ekibi önce canlıları kurtarıyor; evrak, dosya ve eşya ondan sonra geliyor.

Binada senede en az bir tatbikat

Ekiplerin eğitimi 129'uncu maddede. Ekip personeli; bina sahibi, yöneticisi veya amirinin sorumluluğunda, mahalli itfaiye ve sivil savunma teşkilatlarından yararlanılarak eğitiliyor. Akılda tutmanız gereken sayı: binada senede en az bir kez söndürme ve tahliye tatbikatı yapılıyor. Acil Durumlar Yönetmeliğinde de tatbikat, maden işyerleri dışında en geç yılda bir; bunu önceki derslerde görmüştük.

Aynı dört ekip, iki yönetmelikte farklı kurallar

Şimdi iki yönetmeliği yan yana koyalım; aynı dört ekip İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelikte de var. Ekip zorunluluğu: yangın yönetmeliğinde eşiği aşan yapılarda, Acil Durumlar Yönetmeliğinde ise 6331 sayılı Kanun

kapsamındaki işyerlerinde. Kuruluş: birinde en büyük amirin onayı, diğerinde işveren. Kişi sayısı: yangın yönetmeliğinde sabit asgari üç, üç, iki, iki. Acil Durumlar Yönetmeliğinde ise söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her birine, tehlike sınıfına göre her 30, 40, 50 çalışana kadar en az bir destek elemanı; 10'dan az çalışanda üç ekibe bir kişi yetiyor, ilk yardım ekibi de İlk Yardım Yönetmeliğine göre belirleniyor. Bu hesapları önceki derslerde görmüştük. Koruma ekibi: yangın yönetmeliğinde eşya ve evrakı korur, paniği önler; Acil Durumlar Yönetmeliğinde paniği önler, ayrıca ekipler arası koordinasyonu ve sayımı yürütür. Dikkat: iki yönetmelik de kendi kapsamında uygulanır. Kapaktaki 60 kişilik ofis gibi eşiği aşan bir binadaki işyerinde hem yangın yönetmeliğinin üç, üç, iki, iki asgarisi hem de Acil Durumlar Yönetmeliğinin destek elemanı hesabı geçerli. Acil Durumlar Yönetmeliği de müdahale ve tahliye yöntemleri oluşturulurken yangın yönetmeliği hükümlerinin dikkate alınmasını ister. Sınavda soruyu okurken hangi yönetmeliğin sorulduğuna bakın.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (BKK 27/11/2007-2007/12937; RG 19/12/2007-26735). RG 20/11/2021-31665'te yayımlanan 4825 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir. Ekipler Dokuzuncu Kısım İkinci Bölümdedir (Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları): m.126 kuruluş, m.127 görevler, m.128 çalışma esasları. Genel eğitim (m.129) aynı Kısımın Üçüncü Bölümünde (Eğitim), iç düzenleme (m.136-137) Yedinci Bölümündedir. mevzuat.gov.tr'deki güncel metnin değişiklik tablosunda m.124-129 ve m.136-137 hiçbir değişiklikte yer almaz; tablodaki son değişiklik, CK 30/6/2025-10026 (RG 1/7/2025-32943) ile eklenen Geçici Madde 4'tür.
- **Yangın güvenliği sorumluluğu (m.124):** kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda en büyük amir, diğer bina, tesis ve işletmelerde sahip veya yöneticiler sorumludur.
- **Yangın güvenliği sorumlusu (m.125/1):** çalışma saatleri içinde görevli sayısına ve binadaki en büyük amirin takdirine göre binanın her katı, bölümü veya tamamı için görevliler arasından seçilir; çalışma saatinin başlangıcından bitimine kadar sorumlu olduğu bölümde yangına karşı korunma önlemlerini kontrol etmek ve aldirmakla yükümlüdür. Kat mülkiyetine tabi binalarda bu sorumluluğu bina yöneticisi üstlenir.
- **Tanımlar (m.4/1):** acil durum ekibi (b): yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekip. Yapı yüksekliği (bbb): bodrum katlar, asma katlar ve çatı arası piyesler dâhil, yapının inşa edilen bütün katlarının toplam yüksekliği; bina yüksekliği (h) ise binanın kot aldığı noktadan saçak seviyesine kadar olan mesafe veya imar planında ve bu Yönetmelikte öngörülen yüksekliktir. 30,50 m yüksek bina tanımında da geçer (ccc: bina yüksekliği 21,50 m'den, yapı yüksekliği 30,50 m'den fazla olan binalar). Site (ıı): çevresinden ayrılan ortak kullanım alanları, güvenlik teşkilatı ve sistemleri ile yönetim bütünlüğü olan konut veya işyeri topluluğu.
- **Kapsam ile eşik farkı (m.2/1):** Yönetmelik ülkedeki her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini kapsar; m.126/1'deki eşik yalnızca dört ekibi kurma zorunluluğunun sınırındır.
- **Kuruluş dair (m.126/2-5):** eşiklerin dışındaki yapılarda bina sahibinin, yöneticisinin veya amirinin uygun göreceği tedbirler alınır (2). İhtiyacı, m.136 uyarınca çıkarılan iç düzenlemeleri yürütmekle görevlendirilen amir belirler; kuruluş en büyük amirin onayıyla (3). Ekiplerin görevleri ile isim ve adres listeleri bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı bulundurulur (5).
- **Çalışma esasları (m.128):** ekipler birbirleriyle işbirliği yapar ve karşılıklı yardımlaşır (1). Bina sahibi ve yöneticileri ile bina amirleri, ekiplerin kullanacağı malzemeyi bulundurmak zorundadır; gerekirse mahalli itfaiye teşkilatı ve sivil savunma müdürlüğünün görüşü alınarak gaz maskesi, teneffüs cihazı, yedek hortum, lans, hidrant anahtarı gibi malzemeler bulundurulur ve bunlar itfaiye teşkilatındakilere uygun olur; araç-gereç ve malzemenin bakımı ve korunması, iç düzenlemeyi uygulamakla görevli amirin sorumluluğu altında görevlilerce yapılır (3). Olay yerinde söndürme ekibi yangın yerinin altındaki, üstündeki ve yanlarındaki odalarda gereken tertibatı alır (4-a); kurtarma ekibi canlılardan sonra evrak, dosya ve eşyayı mümkünse çuval ve torbalara koyarak boşaltılmaya hazırlar ve binanın genel olarak boşaltılmasına olay yerine gelen itfaiye amirinin veya en büyük mülki amirin emriyle başlanır (4-b); koruma ekibi boşaltılan eşya ve evrakı güvenlik güçleri veya bina yetkililerinin göstereceği yerde muhafaza

eder, yangın söndürüldükten sonra binanın ilgililerine teslim eder (4-c). Yangından haberdar olan bina sahibi, yöneticisi, amiri ve ekipler en seri şekilde görev başına gelir (5).

- **Eğitim (m.129–130):** ekip personelinin eğitim konuları: yangından korunma, yangının söndürülmesi, can ve mal kurtarma, ilk yardım faaliyetleri, itfaiye ile işbirliği ve organizasyon; bilgi ve beceriler tatbikatlarla artırılır; ekip personeli ile binadaki diğer görevliler yangın söndürme alet ve malzemelerinin kullanımı ve itfaiyeye en kısa zamanda ulaşma konularında tatbikî eğitimden geçirilir (m.129). İtfaiye birimi personelinin eğitimi ayrıca m.130'da düzenlenir.

Hızlı tekrar: kendini yokla

Yangın yönetmeliğindeki dört acil durum ekibi hangileridir?	Söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım ekibi.
Ekiplerin asgari kişi sayıları nedir?	Söndürme 3, kurtarma 3, koruma 2, ilk yardım 2 kişi.
Her ekipte kim bulunur?	Bir ekip başı; iç düzenlemeleri uygulamakla görevli amirin yardımcısıdır.
Konut binasında ekip hangi yükseklikte zorunlu olur?	Yapı yüksekliği 30,50 m'den fazlaysa.
Konut dışı yapıda ekip kurma eşiği nedir?	İçinde 50 kişiden fazla insan bulunması.
Sitelerde ekip kurma eşiği nedir?	İçinde 200'den fazla kişinin barınması.
Ekipler kimin onayıyla kurulur?	En büyük amirin onayıyla.
Binada söndürme ve tahliye tatbikatı ne sıklıkla yapılır?	Senede en az 1 kez.

Kaynaklar

- Binaların Yangından Korunması Hk. Yön. m.126/1
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.2/1, m.11/1

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/yangin-yonetmeliği-acil-durum-ekipleri

İlk Yardım Eğitimi Kaç Saat? İlk Yardımcı Olma Şartları

► İnteraktif ders + 4 soru

İlk Yardımcı bulundurma maddesinin üç fıkrası

Sağlık Bakanlığının İlk Yardım Yönetmeliğinde 19'uncu maddenin adı 'İlk Yardımcı bulundurulması' ve üç fıkrası var. Birinci fıkra, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında sayıyor: az tehlikelide her 20 çalışan için bir, tehlikelide her 15 çalışana kadar bir, çok tehlikelide her 10 çalışana kadar bir ilk yardımcı. Bunu önceki derslerde ayrıntılı gördük. İkinci fıkra: özel güvenlik ve sürücü kursları gibi ilk yardım eğitiminin zorunlu olduğu kurslarda bu eğitimi, yönetmeliğe göre yetki belgesi almış eğitimciler verir. Üçüncü fıkra: Milli Eğitim Bakanlığı programında ilk yardım eğitimi verecek öğretmenler 16 saatlik ilk yardım eğitimi almak zorunda. Bir not daha: Acil Durumlar Yönetmeliği de işyerindeki ilk yardım ekibinin eğitimini bu yönetmeliğin esaslarına bağlıyor.

Beş eğitim, dört farklı süre

Yönetmeliğin 20'nci maddesi beş eğitimin süresini sayıyor. İlk Yardımcı olmak için alınan ilk yardım eğitimi 16 saat. İlk yardım eğitici eğitimi 40 saat, ilk yardım eğitici eğitmeni eğitimi de 40 saat. Temel yaşam desteği eğitimi 2 saat, afetlerde ilk yardım eğitimi 4 saat. Yani beş eğitim var ama dört farklı süre: on altı, kırk, iki ve dört. Kırk saatlik iki eğitimin adları birbirine çok benziyor; hangisinin kimi yetiştirdiğini şimdi ayıralım.

Hangi eğitim kimi yetiştirir?

Bu üç eğitimi, birini bitirip ötekine geçilen bir merdiven gibi düşünmeyin; her biri ayrı bir unvana götürüyor. İlk yardım eğitimi başarıyla tamamlayan ilk yardımcı belgesi alır. İlk yardım eğitici eğitiminden ilk yardım eğitmeni çıkar. Dikkat: yönetmelikteki eğitmen tanımında önce ilk yardımcı belgesi alma şartı yok. Tanım iki şey sayıyor: eğitici eğitimi veren merkezden eğitim alıp yetki belgesi almak ve sağlık meslek mensupları ya da sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensupları arasından olmak. Eğitici eğitimi zaten ilk yardım konularını da kapsıyor. Üçüncüsü ilk yardım eğitici eğitmeni eğitimi; bunu Sağlık Bakanlığının Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü düzenliyor. Eğitmen belgesi ise burada gerçekten şart: eğitici eğitmeni olmak için sağlık alanında en az ön lisans, en az bir yıllık eğitmen yetki belgesi ve en az on yetki belgeli eğitim vermiş olmak gerekiyor. Tuzak şurada: 'eğitici eğitimi' adını görünce eğitici yetiştirdiğini düşünmeyin; bu eğitim eğitmen yetiştiriyor.

İlk Yardımcı olmanın üç şartı

Peki kimler ilk yardımcı olabilir? Yönetmeliğin 22'nci maddesi, yani Yeterlilik maddesi üç şart koyuyor. Birincisi öğrenim: en az ilkokul veya ilköğretim okulu mezunu olmak. İkincisi devam: eğitim süresinin tamamına katılmak zorunlu, 16 saatin bir bölümünü atlayamazsınız. Üçüncüsü sınav: teorik ve uygulamalı sınavların her birinden, 100 tam puan üzerinden 85 almak.

85 puan, iki sınavın her biri için ayrı aranır

Şimdi en çok hata yapılan yere geldik. Teorikten 100, uygulamalıdan 80 alan katılımcı başarılı mı? Ortalamaya bakarsanız 90 ediyor, ama yönetmelik 85'i sınavların her biri için ayrı ayrı arıyor. Uygulamalı 80 olduğu için başarısız. Bir sıra kuralı daha var: teorik sınavda başarılı olamayan katılımcı uygulamalı sınava hiç alınmıyor. Son olarak, önceki derslerde gördüğümüz İSG temel eğitimi sınavındaki 60 puanla karıştırmayın; ilkyardımda baraj 85.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İlk Yardım Yönetmeliği (Sağlık Bakanlığı, RG 29/7/2015-29429); değişiklikler RG 27/8/2020-31226 ve RG 27/12/2025-33120. Derste geçenler: m.19 (ilk yardımcı bulundurulması), m.20/2 (eğitim süreleri; madde RG 27/8/2020 ile baştan değişti), m.22/1-3 (yeterlilik). 2025 değişikliği m.19, m.20 ve m.22/1-3'e dokunmadı.

- **m.19/1'in tam ifadesi:** "İş sağlığı ve güvenliği kapsamında; a) Az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı, b) Tehlikeli işyerlerinde, her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, c) Çok tehlikeli işyerlerinde, her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, bulundurması zorunludur." Az tehlikelide "için", diğer ikisinde "kadar" denir.
- **İSG bağlantısı:** İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.11/5 — işveren, ilk yardım konusunda İlk Yardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirir. m.15/4 — ilk yardım ekibindeki destek elemanlarının alacağı ilk yardımcı eğitimleri İlk Yardım Yönetmeliği esaslarınca alınır.
- **Tanımlar (m.4/1):** (d) İlk yardım: ani olarak ortaya çıkan hastalık veya yaralanma durumunda; kişinin hayatını korumak, sağlık durumunun kötüleşmesini önlemek ve iyileşmesine destek olmak amacıyla olay yerindeki mevcut imkânlarla yapılan hızlı ve etkili müdahaleler. (e) İlk yardımcı: Bakanlıkça belirlenen standartlara uygun eğitimi alarak, verilen eğitim çerçevesinde uygulamalar yapabilen ilkyardımcı belgesi sahibi kişi. (d) ve (e) RG 27/8/2020 ile değişik. (i) Mesul müdür: sağlık alanında en az ön lisans düzeyinde öğrenim görmüş, ilkyardım eğitmeni yetki belgesine sahip ve yetki belgeli en az 10 ilkyardım eğitimi vermiş kişi (RG 27/12/2025 ile değişik).
- **Sınıf düzeni:** Merkezler her 7 katılımcıya bir eğitmen olacak şekilde çalışır (m.13). İlk yardım eğitimi, eğitici eğitimi ve eğitici eğitmeni eğitimi programlarında katılımcı sayısı en fazla 21 kişidir (m.14).
- **Eğitim içerikleri (m.21/2):** İlk yardım eğitimi; genel ilkyardım bilgileri, vücut sistemleri, temel yaşam desteği, OED kullanımı, hava yolu tıkanıklığı, kanamalar, kırık-çıkık-burkulmalar, acil taşıma teknikleri, zehirlenmeler, yanık-donma-sıcak çarpması gibi konuları kapsar. Temel yaşam desteği ve OED kullanımı eğitimi: erişkinlerde, çocuklarda ve bebeklerde temel yaşam desteği. Afetlerde ilkyardım eğitimi: genel ilkyardım bilgileri, temel yaşam desteği, kanamalarda ilkyardım, kırık-çıkık-burkulmalarda ilkyardım ve acil taşıma teknikleri. ("vücut sistemleri" ve "ve OED kullanımı" ibareleri metne RG 27/12/2025 ile girdi.)
- **Sonraki ders:** Belge geçerlilik süreleri ve güncelleme eğitimi sonraki dersin konusu.
- **Sınav ayrıntıları (m.22):** Sınav kurallarına uymadığı için hakkında tutanak tutulan katılımcı ilk sınav hakkından başarısız sayılır (f.4). Başarısız olan katılımcı bir ay içinde tekrar sınava alınır; iki defa başarısız olana yetki belgesi verilmez, talep ederse kursa katıldığına dair yazı verilir ve yeniden eğitime katılır (f.5). Teorik sorular Genel Müdürlüğün soru havuzundan müdürlükçe belirlenir (f.6). Uygulama sınavında temel yaşam desteği, hava yolu tıkanıklığı ve araç içinden yaralı çıkarma mutlaka yer alır; sınav gözetmeni beceri gerektiren en az 2 konu daha seçer (f.7). Teorik ve uygulamalı sınav aynı gün, hafta sonu veya mesai saatleri dışında yapılır (f.9). Sınavlar eğitimin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren 30 gün içinde yapılır; olağanüstü hâllerde müdürlükçe bir ay uzatılabilir (f.10).

Hızlı tekrar: kendini yokla

İlkyardım eğitimi kaç saattir?	16 saat.
İlkyardım eğitmeni hangi eğitimle yetişir, kaç saat sürer?	İlkyardım eğitici eğitimiyle; 40 saat.
İlkyardım eğitici eğitmeni eğitimi kaç saat, kim düzenler?	40 saat; Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü düzenler.
Temel yaşam desteği ve afetlerde ilkyardım eğitimi kaç saat?	Temel yaşam desteği 2 saat, afetlerde ilkyardım 4 saat.
MEB programında ilkyardım eğitimi verecek öğretmen ne almalı?	16 saatlik ilkyardım eğitimini almak zorundadır.
Özel güvenlik ve sürücü kurslarında ilkyardım eğitimini kim verir?	Bu Yönetmeliğe göre yetki belgesi almış eğitimciler.
Başarı için teorik ve uygulamalı sınavda kaç puan gerekir?	Her birinden ayrı ayrı 85 puan (100 tam puan üzerinden).

Kaynaklar

- İlk Yardım Yönetmeliği
- İlk Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İlk Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hk. Yön.
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön.

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/ilkyardim-egitimi-kac-saat

İlk Yardım Belgesi Kaç Yıl Geçerli? Güncelleme Ne Zaman Alınır?

► İnteraktif ders + 4 soru

Hangi belge kaç yıl geçerli?

Belge süreleri, Sağlık Bakanlığının İlk Yardım Yönetmeliğinde, 23'üncü maddede yazıyor. İlk yardımcı belgesi üç yıl geçerli. İlk yardım eğitmeni yetki belgesi beş yıl. Eğitmenlerin bir üst basamağı olan ilk yardım eğitici eğitmeninin yetki belgesi de beş yıl. Aklınızda şöyle kalsın: ilkyardımcı uygulayan üç yıl, eğitimini veren beş yıl.

İlk yardımcı belgesi nasıl yenilenir?

Önce ilkyardımcı belgesine bakalım. Belge üç yıl geçerli ve geçerlilik süresinin bitiminden önceki üç ay içinde güncelleme eğitimi almak zorunlu. Bu eğitime katılanın belgesi yenileniyor; katılmayanın belgesi geçersiz sayılıyor. Peki güncelleme eğitimi ne kadar sürüyor? Yönetmelik, alınan eğitimin yarısı kadar diyor. İlk yardım eğitimi on altı saat; demek ki ilkyardımcının güncelleme eğitimi sekiz saat.

Eğitmenler belgeyi eğitim vererek de yeniler

Eğitmenlerde ölçüt değişiyor; burada verilen eğitim sayısına bakılıyor. İlk yardım eğitmeni, belgesinin geçerli olduğu beş yıl içinde en az on beş eğitim verdiğini belgelerse belgesi güncelleme ya da eğitim tekrarı olmadan yenileniyor. Eğitici eğitmeninde bu sayı beş. Eğitim vermeyen belge sahibi ise bitiminden önceki üç ay içinde güncelleme eğitimi almak zorunda; almazsa yetki belgesi geçersiz sayılıyor. Kısacası on beş eğitmenin, beş eğitici eğitmeninin sayısı.

Güncelleme artık süre bitmeden alınıyor

Şimdi dersin en kritik noktası. 27 Aralık 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikten önce yönetmelik 'geçerlilik süresinin bitimini takiben en geç üç ay içinde' diyordu; yani süre bittikten sonra üç ay vardı. Değişiklikle bu ifade 'bitiminden önceki üç ay içinde' oldu. Artık güncelleme eğitimi süre bitmeden alınıyor ve bu değişiklik üç belgenin üçünde de yapıldı. Önünüze 'bitimini takiben' diyen bir not ya da soru gelirse, o bilgi eski.

Yenilenen belgenin süresi nereden başlar?

Güncelleme eğitimine katıldınız; belgeniz ne zamana kadar uzuyor? Yönetmelik şöyle diyor: belge, belge geçerlilik tarihinden itibaren geçerlilik süresi kadar uzatılır. İlk yardımcı belgesinde üç yıl, eğitmen belgelerinde beş yıl. Başlangıç, eğitimi aldığınız gün değil; belgenizin üzerinde yazan geçerlilik tarihi. 'Geçerlilik tarihinden itibaren' ifadesi de aynı 27 Aralık 2025 değişikliğiyle metne eklendi.

Mücbir sebepte belge geçerli kalır

Son bir ayrıntı. Güncelleme eğitimi mücbir sebep ya da olağanüstü hâl yüzünden yapılamazsa ne oluyor? Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün onayıyla eğitim, bu durum ortadan kalktıktan sonra üç ay içinde yapılıyor ve bu süre boyunca belgeler geçerli kalıyor. Kural ilkyardımcı, eğitmen ve eğitici eğitmeni belgelerinin üçü için de geçerli.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İlk Yardım Yönetmeliği (Sağlık Bakanlığı; RG 29/7/2015-29429; değişiklikler RG 27/8/2020-31226 ve RG 27/12/2025-33120) m.23/1: (a) ilkyardımcı belgesi, (b) ilkyardım eğitmeni, (c) eğitici eğitmeni, (ç) uzatma, (g) mücbir sebep. (g) bendi 2020'de eklendi (RG 31226 m.10).
- **İki ad, tek belge:** Tanım maddesi "ilkyardım eğitici eğitmeni" der (m.4/1-f); m.23/1-c ve d'de "ilkyardım eğitimci eğitmeni" yazılır. m.23/1-d: eğitimci eğitmeni yetki belgesi sahipleri, ilkyardım eğitmeni yetki belgesi sahibi de sayılır.

- **Hangi eğitimler sayılır:** 15 ve 5 eğitim "belgeli/yetki belgeli" eğitimlerdir; belge geçerlilik süresi içinde verildiği belgelenmelidir (m.23/1-b, c).
- **Eğitici eğitmeni olma şartı (m.4/1-f, RG 27/12/2025 ile değişik):** sağlık alanında en az ön lisans, en az 1 yıllık ilkyardım eğitmeni yetki belgesi ve en az 10 yetki belgeli ilkyardım eğitimi verdiğini belgelendirmek; ardından Genel Müdürlükçe düzenlenen eğitici eğitmeni eğitim programına katılıp yetki belgesi almak. Buradaki 10'u yenilemedeki 15 ve 5 ile karıştırmayın.
- **2025 değişikliğinin m.21 ve m.23'e getirdikleri:** RG 27/12/2025-33120 m.9, m.23/1 (a), (b) ve (c)'deki "bitimini takiben en geç" ibarelerini "bitiminden önceki" yaptı; (ç)'ye "geçerlilik tarihinden itibaren" ibaresini ekledi; (e)'deki "Ek-3e, Ek-3f" ibaresini "Ek-3f" yaptı (Ek-3e'yi aynı yönetmeliğin m.12'si yürürlükten kaldırdı). Aynı yönetmeliğin m.7'si m.21/4'teki "süresi dolduğunda" ibaresini "süresinin bitiminden önceki 3 ay içinde" olarak değiştirdi; m.21/2-a'daki "ilkyardım bilgileri" ibaresini "ilkyardım bilgileri, vücut sistemleri" yaptı ve m.21/2-b'de "temel yaşam desteği" ibaresinden sonra "ve OED kullanımı" ibaresini ekledi; m.21/3'ü, m.21/4'ün ikinci cümlesini ve m.21/5'i yürürlükten kaldırdı. Değişiklik yayımı tarihinde yürürlüğe girdi (m.13); 01.09.2026 sınav kapsamındadır. Değişiklik yönetmeliği başka maddelere de dokunur (ör. m.4/1-f); burada yalnız m.21 ve m.23 sayıldı.
- **Kaldırılan hükümler ne diyordu:** m.21/5, yönetmeliğin yayımından (29/7/2015) önce standart ilkyardımcı sertifikası olup güncelleme zamanı gelenlerin 8 saatlik güncelleme eğitimine katılırlarsa belgelerinin güncelleneceğini söylüyordu; m.21/4'ün ikinci cümlesi, güncelleme eğitiminde güncellenecek eğitimin beceri rehberlerinin tamamının kursiyerlere uygulanmasını istiyordu (ikisi de RG 29/7/2015 ilk metin). m.21/3 ise OED konusu içeren ilkyardım eğitiminde başarılı olanları OED kullanımında, ilkyardım eğitici eğitiminde başarılı olanları OED eğitimi vermede yetkili sayıyordu (RG 27/8/2020-31226 m.8). Üçü de 27/12/2025'ten beri yürürlükte değil; bunları soran eski sorulara dikkat edin.
- **Eski (ç) bendi:** 27/12/2025'ten önce "Güncelleme eğitimine katılan kişilere ait yetki belgeleri belge geçerlilik süresi kadar uzatılır." idi; uzatmanın başlangıcını yazmıyordu (RG 29/7/2015 ilk metin).
- **Eğitim süreleri (m.20/2):** ilkyardım eğitimi 16 saat, ilkyardım eğitici eğitimi 40 saat, ilkyardım eğitici eğitmeni eğitimi 40 saat, temel yaşam desteği eğitimi 2 saat, afetlerde ilkyardım eğitimi 4 saat. Güncelleme eğitimi, alınan eğitimin yarısı olacak şekilde düzenlenir (m.21/4).

Hızlı tekrar: kendini yokla

İlkyardımcı belgesi kaç yıl geçerlidir?	3 yıl.
Eğitmen ve eğitici eğitmeni belgesi kaç yıl geçerli?	İkisi de 5 yıl.
Güncelleme eğitimi ne zaman alınır?	Bitiminden önceki 3 ay içinde; almayanın belgesi geçersiz sayılır.
İlkyardımcının güncelleme eğitimi kaç saattir?	Alınan eğitimin yarısı: 16 saatlik ilkyardım eğitiminin yarısı, 8 saat.
Eğitmen: güncellemesiz yenileme şartı?	Belge süresi içinde en az 15 eğitim verdiğini belgelerse.
Eğitici eğitmeni: güncellemesiz yenileme şartı?	Belge süresi içinde en az 5 eğitim verdiğini belgelerse.
Güncellemeden sonra belge nereden itibaren uzar?	Belge geçerlilik tarihinden itibaren, süresi kadar.
Güncelleme mücbir sebeple yapılamazsa ne olur?	Durum kalkınca 3 ay içinde yapılır; belge bu sürede geçerli kalır.

Kaynaklar

- İlk Yardım Yönetmeliđi
- İlk Yardım Yönetmeliđinde Deđişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İlk Yardım Yönetmeliđi ilk metni
- İlk Yardım Yönetmeliđinde Deđişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İlk Yardım Yön. Ek-3a

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/ilkyardim-belgesi-kac-yil-gecerli

Acil Çıkış Yolları ve Kapıları: Hangi Yöne Açılır, Kilitlenir mi?

► İnteraktif ders + 4 soru 📺 Ders videosu (YouTube)

Doğrudan dışarıya ya da güvenli bir alana

Ek-1'in 10'uncu maddesi acil çıkış yolları ve kapıları için a'dan f'ye yedi bent sayıyor. İlk ikisi temel ilke. Acil çıkış yolları ve kapıları doğrudan dışarıya ya da güvenli bir alana açılır; önünde de arkasında da çıkışı önleyecek hiçbir engel olmaz. Amaç, bir tehlike anında bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli şekilde terk edebilmesi. Gerekli durumlarda bunun için planlar hazırlanır ve düzenli tatbikat yapılır; acil durum planını önceki derslerde konuşmuştuk. Bir de aynı yönetmeliğin, yani İşyeri Bina ve Eklentileri Yönetmeliğinin 5'inci maddesi var: işveren bu yolları ve kapıları her zaman kullanılabilir durumda tutmakla yükümlü.

Sayısını, niteliğini, boyutunu, yerini beş ölçüt belirler

Peki kaç acil çıkış olacak, hangi nitelikte ve ne büyüklükte olacak, nereye konacak? Yönetmelik burada sabit bir sayı vermiyor; sayıyı, niteliği, boyutu ve yeri belirlemek için beş ölçüt sayıyor: yapılan işin niteliği, işyerinin büyüklüğü, kullanım şekli, işyerindeki ekipman ve bulunabilecek azami kişi sayısı. Dikkat edin, ifade 'çalışan sayısı' değil, 'bulunabilecek azami kişi sayısı'. Tehlike sınıfı bu listede yok; hangisi ölçüt değildir diye sorulursa cevap odur. Ayrıca yönetmelik, acil çıkışların Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe de uygun olmasını istiyor; o yönetmeliğin çıkış sayısı ve kapı ölçüleriyle ilgili kurallarını kaynak notuna yazdım.

Acil çıkış kapısı nasıl olmalı?

Şimdi dersin kalbi: kapının kendisi. Dört kural var. Bir: acil durumda çalışanlar kapıyı hemen ve kolayca açabilmeli. İki: kapı dışarıya doğru açılır ve bu yönetmelik burada kişi sayısı şartı koymuyor. Yangın yönetmeliğindeki elli kişi eşiği, kaçış yönüne açılmayla ilgili ayrı bir kural; ikisini karıştırmayın. Üç: acil çıkış kapısı olarak raylı veya döner kapı kullanılmaz. Dört: acil çıkış kapıları kilitli veya bağlı olmaz; kapıda da oraya açılan yol ve kapılarda da çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaz. Kapaktaki cümleyi hatırlayın: dışarıya açılır, kilitlenmez, raylı ya da döner olmaz.

Elektrik kesilse de çıkış bulunabilmeli

Son iki bent görünürlükle ilgili. Acil çıkış yolları ve kapıları işaret yönetmeliğine uygun işaretlenir; işaretler uygun yerlere konur ve kalıcı olur. İşaretlerin kendisini ilerideki bir derste ayrıca göreceğiz. Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında ise elektrik kesilirse yeterli aydınlatmayı sağlayacak bir acil aydınlatma sistemi bulunur. Buradaki kilit kelime 'ayrı': bu sistem ayrı bir enerji kaynağına bağlıdır.

Raylı kapı her yerde yasak mı?

Şimdi sık karıştırılan bir nokta. Raylı kapı işyerinde tamamen yasak mı? Hayır. Yasak, raylı kapının acil çıkış kapısı olarak kullanılması. Aynı Ek-1'in 'Kapılar ve girişler' başlığı raylı kapıları ayrıca düzenliyor: raylı kapılarda, iç ya da dış ayrımı yapılmadan, raydan çıkmayı ve devrilmeyi önleyici bir güvenlik sistemi bulunur. Yani acil çıkış dışındaki bir kapı raylı olabilir; acil çıkış kapısı olamaz. Aynı başlık bir şey daha istiyor: kaçış yollarındaki kapılar yardım almaksızın, her zaman ve her durumda içeriden açılabilir.

⚠ Sınavda sorulabilecek ayrıntılar

- **Dayanak:** İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik (RG 17/7/2013-28710), Ek-1 m.10 (a-f bentleri) ve m.5/1-b (işveren acil çıkış yollarını ve kapılarını her zaman kullanılabilir durumda tutar). Yönetmelik 89/654/EEC sayılı AB Konsey Direktifine paralel hazırlanmıştır (m.3). Yönetmeliğin gövdesinde 11 madde vardır ve gövdedeki m.10 "Yürürlük" maddesidir; acil çıkış kuralları için atıf her zaman "Ek-1 m.10" biçiminde yapılır.

- **Kapsam dışı (m.2/2):** işyeri dışında kullanılan taşıma araçları, yapı ve benzeri geçici veya hareketli iş alanları, maden, petrol ve gaz çıkarma işleri, balıkçı tekneleri ve işyeri bina ve eklentilerinden uzak tarım ve orman alanları.
- **İşaret atfı:** Ek-1 m.10/e metni 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı RG'deki Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğini anar. O yönetmelik, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği (RG 11/9/2013-28762) m.8 ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükteki yönetmelik 6331 kapsamındaki tüm işyerlerinde uygulanır (m.2/1) ve acil çıkış ve ilkyardım işaretlerini "acil çıkış yolları, ilkyardım veya kurtarma ile ilgili bilgi veren işaretler" olarak tanımlar (m.4/1-a).
- **Genel acil aydınlatma (Ek-1 m.24):** aydınlatma sisteminin devre dışı kalmasının çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde de yeterli aydınlatmayı sağlayacak, ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi bulunur.
- **Kapılar ve girişler (Ek-1 m.35):** her iki yöne açılan kapılar saydam malzemeden yapılıp veya saydam kısmı olur (b); saydam kapıların üzeri kolayca görünür şekilde işaretlenir (c); raylı kapılarda raydan çıkmayı ve devrilmeyi önleyici sistem (ç); yukarı doğru açılan kapılarda aşağı düşmeyi önleyici sistem (d); kaçış yollarındaki kapılar işaretlenir ve yardım almaksızın her zaman, her durumda içeriden açılabilir (e); araç geçitleri yayalar için güvenli değilse ayrı yaya kapısı (f); mekanik kapılarda acil durdurma cihazı, güç kesilince otomatik açılmıyorsa elle açılabilme (g).
- **Yükleme yerleri ve açık alan:** yükleme yerleri ve rampalarda en az bir çıkış yeri; belirli bir genişliğin üzerindeki yerlerde teknik olarak mümkünse her iki uçta çıkış (Ek-1 m.43). Açık alan çalışmalarında tehlike durumunda işyerini hemen terk etme veya kısa sürede yardım alabilme sağlanır (Ek-1 m.65).
- **Yangın yönetmeliği bağlantısı:** acil çıkışlar (Ek-1 m.10/c) ile bağımsız kaçış, çıkış ve merdivenler (Ek-1 m.14) Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe (BYKHY; BKK 2007/12937) uygun olur. Bu yönetmeliğin m.47'si (yeni yapılar): kaçış yolu kapısının temiz genişliği en az 80 cm, yüksekliği en az 200 cm, eşik yok; dönel kapılar ve turnikeler çıkış kapısı olamaz (47/1). Kullanıcı yükü 50 kişiyi aşan mekânlarda çıkış kapıları kaçış yönüne açılır; kaçış yolu kapıları el ile açılır, kilitli tutulmaz (47/2). Tek kanatlı çıkış kapısının temiz genişliği 80 cm'den az, 120 cm'den çok olamaz (47/4). Kapılar en çok 110 N kuvvetle açılabilir şekilde tasarlanır (47/6). Mevcut yapılarda (Onuncu Kısım; kapsamı ve istisnaları m.138'de) ölçü farklıdır: kaçış yolu kapısının genişliği en az 70 cm, yüksekliği en az 190 cm (m.157/1). Sınavda "en az kaç cm" sorulursa yeni-mevcut yapı ayrımına bakın.
- **Çıkış sayısı (BYKHY m.39):** aksi belirtilmedikçe bütün yapılarda en az 2 çıkış tesis edilir ve çıkışlar korunur (39/1). 25 kişinin aşıldığı yüksek tehlikeli mekânlar ile 50 kişinin aşıldığı her mekânda en az 2 çıkış; kişi sayısı 500'ü geçerse en az 3, 1000'i geçerse en az 4 çıkış bulunur (39/2). Yani yangın yönetmeliği çıkış sayısında kişi sayısının yanında mekânın yüksek tehlikeli olup olmadığına da bakar; İşyeri Bina Yön. Ek-1 m.10/c'nin beş ölçütünde ise tehlike sınıfı yoktur.

Hızlı tekrar: kendini yokla

Acil çıkış kapıları hangi yöne açılır?	Dışarıya doğru; kişi sayısı şartı yok.
Acil çıkış kapısı olarak hangi iki kapı türü kullanılmaz?	Raylı kapılar ve döner kapılar.
Acil çıkış kapıları kilitli veya bağlı tutulabilir mi?	Hayır; kilitli veya bağlı olmaması sağlanır.
Acil çıkış yolları ve kapıları nereye açılır?	Doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana.
Elektrik kesilirse acil çıkışı ne aydınlatır?	Ayrı bir enerji kaynağına bağlı acil aydınlatma sistemi.
Acil çıkışların sayısını belirleyen beş ölçüt nedir?	İşin niteliği, büyüklük, kullanım şekli, ekipman, azami kişi sayısı.

Acil çıkışları her zaman kullanılabilir tutmak kimin görevi?

İşverenin (İşyeri Bina Yön. m.5).

Kaçış yolundaki kapı nasıl açılabilmelidir?

Yardım almadan, her zaman ve her durumda içeriden.

Kaynaklar

- İşyeri Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1 m.10 ve m.10
- Resmî Gazete 17/7/2013-28710
- Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yön. m.8
- Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yön. m.2/1 ve m.4/1-a
- Binaların Yangından Korunması Hk. Yön. m.47/1, 2, 4, 6
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hk. Yön. m.13/2

Okudun, şimdi dene: bu dersin slaytlı anlatımı ve 4 soruluk testi → isgakademim.com.tr/dersler/acil-cikis-yollari-ve-kapilari

Notları bitirdin. Şimdi soru zamanı.

Okumak bilgiyi tanıtır, soru çözmek kalıcı yapar. İSG Akademi uygulamasında konu konu testler, yıl yıl çıkmış sorular ve zayıf konunu gösteren analiz ücretsiz.

Bu notların videolu anlatımları YouTube'da: her bilgi önce soruyla gelir, sonra çizimle oturur.

 Uygulamayı indir

► Ücretsiz ders videoları

 Tüm ders notları